

Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Aralık 2022 Sayı: 109

Fiyatı: 5 TL

Yeni yıla yine “asgari ücret” tartışmalarıyla giriyoruz. Çünkü yıl boyunca en çok konuşulan konu, hayat pahalılığı ve durmak bilmeyen zamlar oldu. Çünkü asgari ücret, “ortalama ücret” haline geldi. Ve sadece işçileri değil, tüm çalışanları ilgilendiriyor; hatta emekliyi, işsizi bile... İşsizlik ödeneğinin alt ve üst sınırı da brüt asgari ücrete göre belirleniyor. Emeklilerin durumu ise daha vahim. SSK ve Bağ-Kur emeklileri enflasyon oranında zam alıyorlar. Hem de TÜİK’in belirlediği enflasyon oranıyla..

Böyle olunca asgari ücret ve enflasyon rakamları büyük bir önem kazanıyor. Devletin bu rakamları bildiğince aşağıya çekmesi boşuna değil! Ama sözde işçi temsilcisi olan işbirlikçi sendikacılar da onlardan geri kalmıyor. İşçiler adına “asgari ücret komisyonu”nda yer alan Türk-İş Başkanı Ergun Atalay, “kırmızı çizgi”lerinin Kasım ayı “açlık sınırı” olan 7 bin 785 TL olduğunu söyledi mesela.

Patronu, devleti ve işbirlikçi sendikacısıyla, işçiye reva gördükleri yaşam, “açlık sınırı”dır! Kaldı ki, söz konusu rakam Kasım ayına ait. Belirlenecek asgari ücret ise çalışanların eline Şubat’ta geçecek. Her ay açlık ve yoksulluk sınırının yükseldiği düşünüldüğünde, asgari ücretin açlık sınırının altında kalacağı şimdiden bellidir. Nitekim geçen yıl da öyle olmuştu.

Türkiye, Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu’nun yayımladığı “Küresel Haklar Endeksi”nde, 148 ülke içinde “işçiler için en kötü 10 ülke” arasında yer alıyor. “Açlık sınırı”nın altındaki asgari ücrette ise, Avrupa birincisi!

“Açlık sınırı”nın altı ne demektir? “Ölüm sınırı”dır!

Zaten on milyon civarında emekli, uzun süredir “ölüm sınırı”nda yaşıyor.

Sayfa 2’de sürüyor

“Ölüm sınırı”nda yaşama hayır!

KULÜBELERE BARIŞ! SARAYLARA SAVAŞ!

Engelli, yaşlılık vb. sosyal yardımlarla geçinilenleri saymıyoruz bile... Milyonlarca işsiz nasıl geçindiğini ise bilen yok!

Hal böyleyken asgari ücretle ilgili beklenti 8, en fazla 9 bin civarındadır. DİSK dahi asgari ücretle ilgili görüşlerini açıklarken, Kasım ayı “yoksulluk sınırı” olan 26 bin 400 TL’yi baz alıyor ve fakat onu da ikiye bölerek 13 bin 200 TL olmasını istiyor. “Bir evde iki kişi çalıştığını varsayıyoruz” diyerek... “Asgari ücretin bir kişiye göre değil, 4 kişilik aileye göre hesaplanması gerektiği”ni söylediği halde...

Oysa 4 kişilik bir ailenin en alt geçinme düzeyi “yoksulluk sınırı” ise, asgari ücret de buna satabitlenmeli. Bugünkü koşullarda -DİSK’in önerdiği gibi yılda 4 kez değil- her ay artması gerekiyor.

Günümüzde büyük şehirlerde ev kirası bile asgari ücretin üzerine çıktı. Doğalgaz, elektrik, su faturaları el yakıyor. Bizdeki enerji zamları dünya ortalamasının 5 katı. Geçen yıl 4 milyon kişi faturalarını ödeyememiş, önümüzdeki yıl bu oran daha da artacak. Ulaşım, sağlık, eğitim giderleri devasa boyutlara ulaştı. Sosyal-sanatsal aktiviteler zaten hesaba katılmıyor, onlar çoktan unutuldu.

Buna rağmen asgari ücret talebi nedense hep geriye çekiliyor. Sadece DİSK değil, kimi devrimci-demokrat kurumlar da böylesi rakamlar ifade edebiliyor. Asıl mesele yaklaşımda. Olması gerekeni söylediğimizde, “karşı tarafın asla vermeyeceği”, çok “uç” bulacağı düşünülüyor. Türk-İş’in “açlık sınırı”ni ifade ettiği bir yerde, onun biraz üzerine çıkmak yeterli görünüyor. İlkesel değil günlük yaklaşıyor.

Bu konuda da Lenin’in yaklaşımı bize yol göstermeli.

“Doğru bulduğumuz herşeyi ilke olarak istemeliyiz. Ve ancak gücümüz daha çoğuna yetmezse, elde edemediğimizi alırız. İstemlerimizde ne kadar yetingen olursak, hükümetler de bağışlarında o kadar yetingen olur.”

Yaşanan bütün bu açlığın, işsizliğin müsebbibi bugünkü yönetim olmasına rağmen, hep bir “günah keçisi” buluyor. Geçmişte patates-soğan üreticileri suçlanmıştı, şimdi sıra “üç harfli” marketlerde.

AKP’ye yaslanarak büyüyen bu marketler, bugün “ekonomik krizin sorumlusu” ilan edildiler. Onlar da bugüne kadarki “dokunulmazlık”larını sürdürebileceklerini sanıyorlar. Bu rahatlıkla “bizi kimse yerimizden oynatamaz” diye açıklama yapan BİM yöneticisi, istifa etmek zorunda

kaldı. MHP’li mafya şeflerinin ölüm tehditlerini, bazı BİM şubelerinin camılarının kırılması izledi. Duvarlarına “Devlet Baba” imzasını atmaktan da çekinmediler.

Devletin mafyalaşması-mafyanın devletleşmesi sürecinin geldiği nokta budur. Sokak ortasında gazeteci döverler, marketlere saldırırlar, cinayetler işlerler, hiçbiri sorgulanmaz.

Tek amaç yönetimde kalmak olunca, her yol mübah sayılıyor. Provokasyonlar yapmak, savaş çıkarmak da dahil...

İstanbul’da patlayan bomba üzerine şoven çılgınlarla içerde-dışarda Kürtlere dönük saldırılar yeniden arttı. Irak ve Suriye’ye bir kez daha saldırılar düzenlendi. İnsanlar can derdine düşsün, açlığı-işsizliği unutsun, geriye atsin diye... Savaş tamlarından başka bir ses duyulmasın, muhalif sesler bastırılsın diye... Düşen kitle tabanı milliyetçi hezeyanlarla durdurulabilsin diye...

Muhalefet partileri de bu savaş korosunun içindedir. Kitlelerin biriken öfkesinin sokağa taşmaması konusunda yönetimle hemfikirler. Her ikisi de şükür ve sabır telkin ediyor. Muhalefet, tek çözüm olarak seçimi gösteriyor. Üstelik ne zaman yapılacağı, hatta yapıp yapılmayacağı belli olmayan seçimleri...

Tarih kitapları devrim öncesi koşulları şöyle tasvir eder:

“Halk ağır vergi yükü altında ezilmişti, savaş bütün gençlerini ve ürettiklerini yiyip bitirmişti, ülkenin dört bir yanını açlık kaplamıştı. Buna karşın yöneticiler sarayda zevk-ü sefa içinde yaşıyorlar, günlerini gün ediyorlardı.” Bugünün Türkiye’sini anlatır gibi...

Bu koşullara hiçbir halk daha fazla tahammül edemez, isyan başlar; saraylar, saltanatlar yıkılır! Köleci toplumdan bu yana ezilen ve sömürülenlerin temel sloganı; “Kulübelere barış, saraylara savaş” olmuştur. Bir başka ifadeyle saraylara savaş açmadan, kulübelere barış gelmez!

Bize reva görülen “ölüm sınırı”nda yaşamı kabul etmeyelim! Yaşadığımız sorunlar öylesine köklü ve boyutludur ki, seçimle değil, ancak devrimle çözülür.

Okurlara...

Merhaba,

Zorluklarla dolu bir yılı geride bıraktık. Ekonomik krizin derinleştiği, siyasal baskıların arttığı, hak gasplarının pervasızlaştığı bir yılı... 2022 aynı zamanda umudun da yeniden alevlendiği bir yıl oldu. Sri Lanka’da başkanlık sarayını ele geçiren kitleler, Kazakistan’da doğalgaz zammına karşı sokakları tutuşturan emekçiler sarayları zaptettiler, diktatörleri devirdiler. İran’da “kadın saçı”, direniş meşalesine dönüştü.

Ülkemizde de güçlü sınıf eylemleri, evini-yaşam alanını doğa talanına ya da yıkım rantına karşı savunan direnişler, öğrencilerin barınma eylemleri, geniş kitlelerin ekonomik krize ve siyasi baskılara karşı başkaldırısı yaşandı.

Yeni yıl, çok daha güçlü direnişlerin habercisidir. Biliyoruz ki, mücadele edenler her zaman kazanamayabilirler, ancak kazananlar hep mücadele edenlerdir. Egemen sınıfların yaydığı boş hayallere kapılmadan, düzenin vaatlerine kanmadan, kendi gücümüze güvenelim; alanlarımızda örgütlenelim ve sınıf mücadelesini yükseltelim!

2023, devrim ve sosyalizm mücadelesinde büyük kazanımların yaşanacağı bir yıl olsun! Yeni yıl, uğruna savaşanların olsun!

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

109. Sayıda

3	Taksim’de patlayan bomba; hedefler, sonuçlar
4	ÇHD avukatlarına ceza yağdı
5	Sefalette birinci
6	Asgari ücret belirleniyor
7	Yasalar fiili mücadeleyle aşılr
8	Sendikalaşma hakkı evrenseldir
9	2023’e girerken; direnerek kazanacağız
11	Aysel Tuğluk tahliye edildi
12	Devrim Kartalı Remzi Basalak
14	Şebnem Korur Fincancı serbest bırakılsın
15	“Makbule Ana”ımızı andık
16	İsmail Cüneyt-Stalin Mehmet
17	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
18	21. yüzyıl ayaklanmalarla başladı

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus2.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın Sayı: 109 Aralık 2022, 5 TL(KDV %0)

Taksim-İstiklal Caddesi'nde 13 Kasım günü gerçekleşen bombalı saldırı, içeride ve dışarıda çok yönlü etkiler yarattı. İki si çocuk altı insanın yaşamını yitirdiği, onlarcasının yaralandığı bu saldırı, egemenlerin bir çok hedefi için payanda haline getirilmeye çalışıldı.

Birincisi, bomba korkusuyla sokak hareketlerini darbelemek istediler. Kitleler uzunca bir zamandır "2015 heyulası" ile korkutuluyor. 2015'te 7 Haziran seçimlerinde Erdoğan'ın yenilgiye uğramasının ardından, 1 Kasım seçimlerine kadar olan sürede bombaların patlaması, kentlerin yerle bir olması ve

"bilgi"ler öylesine tutarsızdı ki, konuyu gündemde tutmak için fazla da ısrarlı davranamadılar. Sonuçta, ilk günlerin ardından kitleler üzerinde yaratılmaya çalışılan korku atmosferi hızla dağıldı; özellikle de ekonomik krizin yakıcılığı altında, bombalı saldırı gündemin aşağı sıralarına düştü.

İkincisi, Kürt hareketini hedef göstermek istediler. Çeşitli biçimlerde saldırının YPG tarafından gerçekleştirildiğini kanıtlamaya, Rojava'yı hedefe çakmaya çalıştılar. Üstelik Kürt hareketi hızlı biçimde açıklamalar yapıp, saldırının kendileriyle bir alakasının olmadığı- nı söylemesine rağmen.

Dahası, Süleyman Soylu daha önce "teröristleri ayakkabı numaralarına kadar biliyoruz" diyerek "her şey kontrolümüz altında" mesajını vermişti. Taksim'de patlayan bomba, "ayakkabı numarasını biliyorsunuz ama bomba patlatacağını bilmiyor musunuz" sorusunu sordurdu; bu da AKP'nin kendisini fazla abartan tutumunun teşhiri oldu.

Üçüncüsü, bombalı saldırıyı, Suriye topraklarına yeni bir işgal hareketi için bahane haline getirmeye çalıştılar. Önce 19 Kasım gecesi Irak'ta Kandil, Asos ve Hakurk dağları ile Suriye'de Kobane, Tel Rıfat, Cizre ve Derik bölgelerinde, resmi açıklamaya göre "89 hedef" bombalandı. **Bu saldırı, Rusya ve ABD'nin izni ve onayı ile gerçekleşmişti.** Rusya, Ukrayna savaşında Erdoğan'dan aldığı desteğe karşılık, onun bu hamlesine göz yummuştu. ABD için ise, Rusya'ya yaklaşmakta olan Erdoğan'ı tümenden kaybetmemek için bir zorunluluktu bu. Özellikle Soylu'nun, İstiklal'deki saldırının arkasında ABD'nin olduğuna dair açıklamalarının ardından, Türkiye'nin hava hareketini onaylamak durumunda kaldı. Keza bu hava hareketi başlamadan önce, Endonezya'daki G-20 zirvesinde Biden'in Erdoğan'la fotoğraf vermek zorunda kalması da, yine aynı nedenden kaynaklandı.

Ancak emperyalistlerin Erdoğan ile Rojava'yı pazarlık masasına koyarak arayışı iyi tutma çabası, Kürt hareketinin tepkisine çarptı. **YPG ilk tepkiyi ABD'ye gösterdi; TSK'nın saldırısı altında oldukları için ABD ile IŞİD'e karşı ortak mücadeleyi durdurduklarını açıkladılar.** Oysa "IŞİD'e karşı mücadele", ABD'nin Suriye topraklarındaki varlık gerekçesi. YPG'nin bu "ortaklık"tan çekilme "tehdidi" anlamına gelen bu açıklama, ABD'yi Suriye'de zora sokacak en önemli unsurdur.

Diğer taraftan, **hem ABD hem de Rusya, Erdoğan'ın bütün zorlamalarına rağmen, Türkiye'nin Suriye'de bir kara hareketine girişmesine izin vermeyeceklerini de gösterdiler.** Kürt hareketinin tepkisi, bunun en önemli nedeni elbette. Yanısıra, Erdoğan'ın bitmek tükenmek bilmez talepleri de emperyalistleri rahatsız ediyor. Suriye topraklarında zaten önemli bir bölümü işgal etmiş olan ve bu topraklarda "ilhak" anlamına gelecek adımlar atan (ev inşasından devlet dairesi kurmaya, okul

Taksim'de patlayan bomba: Hedefler, sonuçlar

ardından seçimleri Erdoğan'ın kazanması, kitle bilincinde derin izler bıraktı.

Önümüzdeki seçimleri Erdoğan'ın kaybedeceği öngörülüyorken, seçimlere kadar olan sürenin yine katliamlar, devletin ağır saldırıları ve hak gaspları ile ilerleyeceği korkusu zaten bir süredir dillendiriliyordu. İstiklal'de patlayan bomba, daha duyulduğu anda kitlelerin bu korkusunu depreştirdi, o yöndeki değerlendirmeleri güçlendirdi.

Hatta patlamanın ardından ilk günlerde genel kitlede kalabalık yerlerden uzak durma eğilimi de ortaya çıktı. Bu uzaklık, elbette sadece "bireysel hareketler"le sınırlı kalmazdı. **Devletin asıl istediği, sınıf mücadelesini, sokak hareketlerini sekteye uğratmaktı.** 2015'de, Diyarbakır ve Ankara'da mitinglerde patlayan bombalar akıllardayken, İstiklal'deki patlama, her türden kitle eylemine dönük bir tehdit anlamı taşıyordu. Mitingler, işçi eylemleri, basın açıklamaları, bu patlamanın yarattığı atmosferin baskısı altına alınmaya çalışıldı.

Ancak bir yandan "bombacı"ya ilişkin oluşturulan mizansenin gerçekdışılığı öylesine açık, basına servis edilen

Bombanın patlamasının ardından hemen operasyonlar gerçekleştirdi devlet. "Bombacı" kadının yakalandığını duyurup; gözleri korkuyla yerinden fırlamış, bir el tarafından boğazı sıkılan, üzerindeki "New York" yazılı tişörtüyle kameraların önünde titreyen sığınmacı bir kadını, Türk bayraklarının önünde basına teşhir ettiler. Kadının "YPG tarafından özel olarak istihbaratçı olarak eğitildiği" bilgisi de bu fotoğraflara eşlik etti. Bu bilgi ile, görüntülerin hiç uyuşmadığı açık biçimde ortadayken. Senaryoya göre, YPG "ajanı" olan bu kadın Kobane'den Türkiye'ye gelmişti; sonra Kobane değil Afrin'den geldiği söylendi; daha sonra İdlib'den...

Hikayeler hızla tükendi, gerçek ortaya çıktı: **"Bombacı" kadın, İdlib'deki radikal İslamcı çetelerle doğrudan bağlantılıydı, ailesinde IŞİD'çiler, ÖSO komutanları vardı, YPG bu kadını "ÖSO ajanı" olduğu gerekçesiyle sorgulamış ve hapis yatırmıştı.** Yani kadının Kürt hareketiyle hiçbir ilgisi olmadığı gibi, Suriye'deki radikal İslamcı çetelere sayısız bağla bağlanmış durumdaydı. Taksim'deki bombanın "adresini" Kürt hareketi değil, AKP destekli cihatçı çetelerdi.

Taksim'deki saldırı, egemenlerin birçok hedefi için payanda haline getirilmeşe çalışıldı.

En başta bir "korku ortamı" yaratılarak sınıf mücadelesini darbelemek, kitleleri olası sokak hareketlerinden uzak tutmak istediler.

Yanısıra Kürt hareketini hedefe çakmak, Rojava topraklarına işgal gerekçesi haline getirmek istediler. İki konuda da istedikleri başarıyı elde edemediler.

açmaktan muhtar atamaya kadar) Erdoğan, şimdi de Kobane, Menbiç ve Tel Rıfat'ı işgal etmeye çalışıyor. SGD-YPG'nin kontrolünde bulunan bölgedeki petrol gelirlerinin ÖSO ile (Türkiye'nin kontrolündeki cihatçı çetelerle) paylaşılmasını istiyor, YPG'nin sınırdan 30 km geriye çekilmesini zorluyor vb. Bu koşullarda ABD, TSK'nın hava hareketi sırasında kendi askerlerinin de zarar gördüğünü belirterek, Rusya ise Erdoğan'ın Esad ile görüşme talebine "seçimlerden önce Erdoğan'ı güçlendirme görüşmesi yapılmayacak" gerekçesiyle ret cevabı verdirerek, sınırları net biçimde çizdiler.

Sonuçta İstiklal'deki bombalı saldırının faturasını PYD'ye çıkartma ve yeni bir işgal saldırısı için uygun bir zemin oluşturmamışlar.

Srı, sıradan kitleye zarar veren, bu yanıyla da hedefsiz-kör bir terör eylemidir. **Egemen sınıflar, kitleleri maniple etmek, korku ve güvensizlik ortamı yaratmak, saldırgan hedeflerini hayata geçirmek, hepsinden önemlisi sınıf mücadelesinin hızını kesmek için bu türden yöntemler kullanırlar. Tarih bunun sayısız örneğiyle doludur.**

Bu defa başaramadılar, hazırladıkları büyük senaryoları hayata geçiremediler. Taksim saldırısından geriye, "saldırının sorumlusu olan saksılar"ın İstiklal Caddesi'nden kaldırılması; AKP'nin hep fırsatını kolladığı sokak müzisyenlerinin ve sokak simitçilerinin yasaklanması; internet erişimini kısıtlama provasının yapılması gibi hak gaspları kaldı. Bir de ömrü çoktan tükenmiş bir devlet yönetiminin, ömrünü uzatmak için pervasızca saldırabileceğinin görülmesi...

ÇHD avukatlarına ceza yağdı

Yaklaşık 10 yıldır süren, Çağdaş Hukukçular Derneği ve Halkın Hukuk Bürosu avukatlarının yargılandığı dava, 7-11 Kasım 2022 tarihleri arasında yapılan karar duruşmasıyla sonuçlandı.

Silivri Hapishanesi Kampüsü'ndeki adliyede görülen davada savunma yapmak için 200'den fazla avukat vardı. Milletvekilleri, baroların il başkanları, Avrupa ve Amerika'dan baro temsilcilerinin yanı sıra birçok kurum temsilcisi de adliyede idi. Mahkeme salonunun küçüklüğü bahanesiyle birçok izleyici salona alınmazken, Selçuk Kozağaçlı, Barkın Timtik ve Oya Aslan salona getirildiğinde alkışlarla karşılandı. Davada avukatlar yaptıkları savunmalarda, ceza almayı gerektirecek hiçbir delilin bulunmadığına, ajan-işbirlikçi ve itirafçıların verdiği ifadelerin çürütüldüğüne ve hukuken ceza verilmesinin mümkün olmadığına değindiler.

Yargılanan avukatlar ise savunmalarında bu usulsüzlükleri tekrar ederken, davanın asıl sahibinin Tayyip Erdoğan ve hükümeti olduğuna vurgu yaptılar. Avukat Fikret İlkiz yaptığı savunmada "ÇHD'nin tüzüğünde insanlığa karşı her suça karşı mücadele edileceği" yazıldığını belirterek, Selçuk Kozağaçlı'nın ve ÇHD üyelerinin 19 Aralık katliamı sürecinde de eleştiriler yaptıkları için yargılandığını ve AİHM'in bunu bozduğunu hatırlattı ve "bize avukatlığı kimse öğretmesin" dedi.

Sonrasında, yargılanan avukatlar savunmalarını yaptılar. Selçuk Kozağaçlı savunmasına en büyük "delil"in Tayyip Erdoğan'ın ÇHD ve HHB hakkında yaptığı 6 konuşma olduğunu söyledi. Kozağaçlı, hazırlanan mütalaanın FETÖ firarisi savcından, delillerin yine FETÖ'den ihraç edilen ya da kaçan polislerden alındığını, bugüne kadar bu davada 37 savcının değiştiğini, ama delillere 10 yıldır hiçbir şey eklenemediğini anlatan Kozağaçlı, mütalaayı tekrar etmenin objektif cemaatçilik olduğunu söyledi. Aleyhlerine sunulan delillerin fotoğraflar olduğunu anlatan Kozağaçlı, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile mafya liderlerinin ortalığa saçılan fotoğraflarını gündeme getirdi. Adil yargılama talebiyle 5 Şubat 2020'de başladığı Ölüm Orucu eyleminin 238. gününde ölümsüzleşen avukat Ebru Timtik'i de anan Kozağaçlı "Ebru bu dosyada gömülü kaldı. Ebru'nun bu dosyada gömülü kalmasına izin vermeyeceğiz. O yüzden bunu esas hakkında savunma kabul etmemelisiniz. Bu dava burada biterse, hakkımızda beyanda bulunduğu yazılan, cemaatin uyurduğu 14 tanığı tanığı dinlemeden karar vereceksiniz. Sahte, üretilmiş ve dosyanın temeli olan dijitaler incelenmeden karar vereceksiniz. Bence bu dava bitmedi. Bu dosyanın hükmü, sizin ve bizim hakkımızdaki hüküm, Ebru'nun öldüğü gün verildi zaten. İnancım odur ki, biz kazanacağız" sözleriyle savunmasını tamamladı.

Kozağaçlı'nın ardından Barkın Timtik Timtik savunmasında, haklarını savundukları işçileri, halkları, durumları anlatarak "Biz beraat ettiğimizde siz hüküm giyeceksiniz. Avukatlığı bilinçli

olarak tercih ettim; hayatımda aldığım en doğru karar halkın avukatlığını yapmaktı ve yaptıklarımın en ufak bir pişmanlık duymuyorum" dedi.

Tutuklu ve tutuksuz yargılanan 22 avukatın savunmasının ardından mahkeme kararları açıklandı.

İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Silivri'de görülen duruşmada, "adil yargılama" talebiyle başlattığı açlık grevi sonucu yaşamını yitiren Ebru Timtik hakkındaki dava düşünüldü. Selçuk Kozağaçlı ve Barkın Timtik'e örgüt üyeliğinden 12 yıl ceza ve propagandadan ceza verilerek tutukluluk halinin devamına karar verildi. Oya Aslan'a örgüt üyeliğinden 10 yıl 6 ay ceza ile, tutukluluk halinin devamına karar verildi.

Şükriye Erden hakkında propaganda suçundan ceza ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması; Özgür Yılmaz hakkında propaganda suçundan ceza; Naciye Demir hakkında propaganda suçundan ceza ve ayrı ayrı hükmün açıklanmasının geri bırakılması; Güray Dağ, Efkân Bolaç, Serhan Arıkanoglu, Sevgi Özer Sönmez hakkında örgüt üyeliğinden 6 yıl 3 ay ceza; Gülvin Aydın hakkında örgüt üyeliğinden 6 yıl 3 ay ve propagandadan ceza ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması; Güçlü Sevimli hakkında örgüt üyeliğinden 6 yıl 3 ay ceza ve propagandadan ceza, hükmün açıklanmasının geri bırakılması, Nazan Betül Vangölü Kozağaçlı hakkında örgüt üyeliğinden ceza ve propagandadan ceza ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verildi.

ÇHD ve HHB davası nasıl başladı?

18 Ocak 2013'te ÇHD, Halkın Hukuk Bürosu, İdil Kültür Merkezi ve derneklere "DHKC-C operasyonu" adı altında polis baskınları yapıldı, aralarında avukatların da bulunduğu 85 kişi gözaltına alındı. 23. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından ilk dava 2013'te görülmeye başladı. Bu mahkeme heyeti ve baskını gerçekleştiren, sahte delilleri hazırlayan polisler 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ihraç edildiler, tutuklandılar ya da kaçtılar. Mahkeme devam ederken bu kez de 37. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 2017'de dava açıldı. Tutuklu yargılanan 14 avukat hakkında bir yıl sonra tahliye kararı verildi. Ancak Tayyip Erdoğan ve Adalet Bakanı'nın açıklamalarının ardından, bırakılan avukatlar tekrar tutuklandı. Tahliye kararını veren hakim ise başka bir yere atandı. Dosyanın başına daha sonra Adalet Bakanlığı yardımcılığı ile ödüllendirilen Akın Gürlek getirildi. Gürlek, avukatların davasında tanıklık yapan itirafçı Berk Ercan'ı tahliye etti. "Gizli tanık"lardan biri 141 farklı davanın da gizli tanığıydı. Mahkeme hiçbir sanığın ve avukatın katılmadığı duruşmada boş salona kararı okudu. 2019'da avukatlara toplamda 159 yıl hapis cezası verildi. Yargıtay verilen kararı bozdu ve ayrı yürütülen davaların birleştirilmesini istedi. Kasım 2021'de sunulan mütalaada avukatlar hakkında, "örgüt yöneticiliği", "örgüt üyeliği" ve "propaganda"dan ceza istendi.

Dava sürecinde Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal 5 Şubat 2020'de ölüm orucuna başladı. Ebru Timtik eylemin 238. gününde ölümsüzleşti. Timtik'in cenazesini kaçırmak isteyen polise karşı kitle direndi ve Ebru Timtik Gazi Mezarlığı'na sloganlarla gömüldü.

ÇHD ve HHB davası bir kez daha göstermiştir ki, devletin asıl kini devrimcilere, devrimcilerin avukatlarıdır. Devrimcilerin, işçilerin, emekçilerin, ezilen halkların haklarını savundukları için haklarında onlarca yıl ceza veren devlet, söz konusu işçi ölümleri, halka dönük katliamlar, kadın cinayetleri, faili meçhul-ler, işkenceler olunca faileri akıyor, ödüllendiriyor.

Sefaletle birinci!

156 ülkenin yer aldığı “Sefalet Endeksi” açıklandı ve Türkiye açık ara birinci oldu.

Sefalet Endeksi, bir ülkedeki ekonominin durumunu ölçmek için kullanılan bir endeks. 1960’lardan bu yana kullanılan bu ölçme yöntemine göre, **ülkedeki yıllık enflasyon ve işsizlik oranlarının toplanması ile yıllık sefalet endeksi rakamları belirleniyor.** İşsizliğin yükselmesi geliri olmayanların sayısının arttığını gösteriyor; enflasyonun yükselmesi ise yaşamın pahalandığını... Böylece endeksin yükselmesi sefaletin artmasının ifadesi oluyor.

Bu kriterlere göre, Türkiye’nin puanı 93.3 oldu. İkinci olan ülke Arjantin’in puanı ise 89.9; üçüncülük 41.4 ile Güney Afrika’nın; dördüncü ise 23.8 puanla Macaristan. 2021 Aralık ayında, Türkiye 156 ülke içinde 21. sıradaydı; bugün ise 1. sıraya yükselmeyi “başardı!” **2001 yılında şiddetli bir ekonomik krizin pençesinde kıvranırken bile, Türkiye’nin sefalet endeksindeki puanı 40 seviyesindeydi.**

Bugün tüm rekorları kırarak en üst sıraya yerleştiyse, Erdoğan’ın “faiz-nas” tekerlemesinin, Nebati’nin “gözlerindeki ışıltı”nın Soylu’nun suç örgütleri liderleriyle çektiirdiği fotoğrafların “başarısı”dır bu. Faturasını ödeyen işçi ve emekçiler!

“Sefalet endeksi”ndeki “birinciliğimiz”, yaşadığımız aşırı yoksullaşmanın rakamlara dökülmüş ifadesidir. **Çöpte yiyecek arayan kadınların, “bodurluk” yaşadıkları artık resmi kayıtlara bile geçmiş olan çocukların, sofrasına artık peynir-zeytin koyamayan emekçilerin, asgari ücretten daha düşük ücretle çok ağır koşullarda kayıtdışı çalışmak zorunda kalan işçilerin, faturasını ödeyemediği için doğalgazı kesilen emeklilerin rakamsal ifadesidir.**

Bize sefalet, onlara sefahat...

Bakan Nebati The Wall Street Journal’e konuşurken, uyguladıkları ekonomi politikaları için *“biraz acı vereceğini hesaplamıştık”* diyor. Bizim çekeceğimiz acıları planlıyorlar sırça köşklerinde zevk-ü sefa içinde yaşarken... Üstelik de tam bir umursamazlıkla. Acılar bizim payımıza düşüyor onların planlarında; zevkler, eğlenceler, “gözlerdeki ışıltılar” onların payına...

Çocuklarda “koah” ve “astım” hastalıklarında artış olduğunu belirtiyor son istatistikler. Küf kokulu bodrum katlarında, köpek bağlasan durmayacak izbelerde yaşamak bizim payımıza düşüyor onların hesaplamalarında; saraylar, köşkler, gemicikler, lüks araçlar, milyon dolarlık bütçeler onların payına...

2008-2021 yılları arasında, tefecilikten mahkum olanların sayısının yüzde 1396 arttığı belirtiliyor. Faiz-nas diye korkunç boyutlarda enflasyona maruz kaldığımız için geçinemiyoruz; tefecilerin pençesine düşüyoruz kitleler halinde. Maaşı yetmeyenler, kredi çekemeyenler, en temel ihtiyaçlarını

karşılayabilmek için tefecilere koşuyorlar, tüm geleceklerini ipotek altına alarak.

Milli Eğitim Bakanlığı, “üç harfli” marketlerle anlaşma yaparak, okulda başarısız öğrencilerin “staj” adı altında marketlere göndermeyi planlıyor. A-101’le Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılan anlaşmaya göre, **1 milyon çocuğun, asgari ücretin üçte biri kadar bir ücretle, A-101’de köle olarak çalışması hedefleniyor.** Çocuklar bu marketlerin ağır sömürüsüne terk edilirken, ücretlerini de bakanlık “işsizlik fonu”ndan ödeyecek. Nasıl devasa bir rant, nasıl büyük bir peşkeş! Üstelik pek çok aile, o çocuğun getireceği 1600 liraya muhtaç olduğu için, belki de sevinerek gönderecekler çocuklarını, böyle bir “olanak” buldukları için. Okulda olması gereken çocuklar, haftanın 4 günü marketlerde emek sömürüsünün en vahşi biçimiyle karşı karşıya kalacaklar.

Emekçi semtlerde uyuşturucu kullanımı öylesine yaygınlaşmış durumda ki, ilkokul çocuklarının bile uyuşturucu kullanmaya başladığı tespit edilmiş. İstanbul’da “kanalizasyon taraması” ile yapılan tahlillere göre, gelir düzeyi düşük semtler, uyuşturucu kullanımının en yüksek olduğu yerler. Bu dünyada refaha erme umudu kalmayanlar, sanal dünyalarda kendilerine mutluluk fanusları oluşturmaya çalışıyorlar.

Evlerimizi başımıza yıkılıyor bir taraftan da. Kapitalizmin temelini oluşturan “mülkiyet hakkı” bile yerle bir olmuş durumda. Tamamen hukuk dışı yöntemlerle belediyeler evlerin kapılarını kırıyor, zabıta evleri boşaltıyor, polisler yıkıma direnenleri gözaltına alıyorlar. İnsanlar sözleşmesiz, güvence-siz biçimde kapının önüne konuyor ve birkaç inşaat tekeline yeni rant alanları açılıyor.

“Seçimlere kadar” neyi bekleyeceğiz

Yaşadığımız sefalet, yoksullaşma doğrudan canımızı yakıyor. **Muhalefet partilerinin bize sunduğu çözüm ise “seçimlere kadar bekleyin” oluyor.** “Tuzu kuru” olanlar, seçimleri de, sonrasını da bekleyebilir. Peki ya her gün biraz daha yoksullaşan kitleler?

İki soruyu birden sormak gerekiyor. **Birincisi, yoksulların “seçimlere kadar” bekleyecek sabrı, dermanı, gücü, olanağı var mı?** En iyimser ihtimalle aylar sonra yapılması “umulan” seçim tarihi gelinceye kadar, daha kaç evin elektriği kesilecek, kaç çocuk okula gidemez hale gelecek, kaç çocuk beslenme yetersizliğinden hastalanacak, kaç insan işsizliğin yarattığı bunalımlarla boğuşacak, kaç aile kiraya zam yapmadığı için evden atılacak... Kısacası, bu kış kaç hayat sönecek?

İkinci soru şu: Gerçekten seçimler çözüm olacak mı? Kimisi faşist, kimisi AKP’nin eski suç ortağı, kimisi AKP kadar şeriatçı, kimisi yoksulluk bu kadar derinleşmişken “türban”ı tartışmaya açan muhalefet partilerinin hangisi gerçekten kitlelerin ihtiyaçlarına çözüm getirecek?

Koşullarımızı düzeltmenin, yoksullukla mücadele etmenin tek yolu mücadele etmektir. **Sömürü bu kadar vahşi, egemenlerin kar hırsı bu kadar yüksek, sırtımızdan geçinmeye çalışanların hedefleri bu kadar pervasızken, boş umutlarla bir partiyi ya da bir vaadi beklemenin faydası olmayacaktır.**

Taleplerimizi eylemli bir biçimde haykırmadığımız zaman, bizi dinleyecek, dikkate alacak kimse yoktur. Üretimden gelen gücümüzü kullanarak, sokaklara çıkarak, eylemli biçimde taleplerimizi haykırarak. **Barınma hakkımız için, beslenme hakkımız için, üretme hakkımız için, en önemlisi yaşama hakkımız için mücadele edelim.**

Egemenlerin bizim payımıza “hesapladığı” acılarımızı azaltmanın, koşullarımızı düzeltmenin tek yolu budur!

“Asgari değil insanca yaşam istiyoruz” eylemi

Göstermelik asgari ücret görüşmelerinin başlayacağı Aralık ayından önce İşçi Emekçi Birliği yaptığı eylemle, “insanca yaşanacak bir ücret” talebini duyurdu. 19 Kasım’da saat 17’de Mecidiyeköy Cevahir AVM önündeki eylem, ajitasyon konuşmalarıyla başladı. İşçileri ve emekçileri, sermayenin devletine karşı mücadeleye ve örgütlenmeye çağırarak konuşmaların ardından basın açıklaması okundu. Basın açıklamasında, asgari ücret görüşmelerindeki tiyatroya artık kimsenin inanmadığı ve o masada sadece sermaye temsilcilerinin oturduğu, buradan da işçiler ve emekçiler lehine bir karar çıkmayacağının yıllardır görüldüğü vurgulanarak, tek çarenin örgütlenmek ve mücadele etmekten geçtiği söylendi.

Bileşenler eyleme kendi flamalarıyla katılırken sıklıkla “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek”, “Yaşasın sınıf dayanışması”, “Kahrolsun ücretli kölelik düzeni”, “Hak verilmez alınır zafer sokakta kazanılır”, “Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz” sloganları atıldı.

İEB, asgari ücret görüşmeleri daha başlamadan, alanlarda, sanayi havzalarında, metrobüs ve metro duraklarında bildiri dağıtımları gerçekleştirdi. Kitlenin ilgisinin yoğun olduğu bu dağıtımlarda, İEB’in 17 Aralık’ta Kadıköy’de gerçekleştirilecek eyleme çağrı yapıldı. Ayrıca, asgari ücret toplantısının yapılacağı 7 Aralık’tan bir gün önce, Tophane’de Çalışma Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü önünde eylem gerçekleştirildi.

Asgari ücret belirleniyor

İNSANCA YAŞANACAK ÜCRET İSTİYORUZ!

“Asgari ücret tespit komisyonu” 2023 yılı asgari ücretini belirlemek için, yine göstermelik buluşmalara başladı. Göstermelik diyoruz; çünkü masada işçi sınıfını temsilen kimse yok! Burjuvazi masayı kuruyor, “kendisi çalışıyor kendisi oynuyor”!

Masada 5 patron, 5 hükümet, 5 işçi temsilcisi bulunmaktadır. Yani daha baştan işçiler düşük temsil ile masaya oturuyorlar. Üstelik işçiler adına işbirlikçi Türk-İş bürokratları yer alıyor. Onları işçi temsilcisi olarak görmek mümkün değildir. Esasında işçilerin çoğu da bunu biliyor, görüşmelerin göstermelik olduğunu farkındalar.

Komisyonun bileşimi böyle iken, bir yetkisi de yoktu; çünkü ücret önceden belirlenmiştir. **Eğer o süreçte işçi sınıfından eylemli büyük tepkiler gelmezse, önceden belirlenmiş ücret açıklanır.** Hem de Erdoğan tarafından, üstelik “komisyon şu rakamı belirledi ama ben şu kadar artırdım” diye, “işçi dostu” görünmeye çalışarak. Ve perde kapanır!

Çalışma Bakanlığı, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da asgari ücreti belirlemek için bir anket yaptırdığını bildirdi. Ama bu anketi kim, nasıl hazırladı, hangi sorular soruldu, nerelerde-kimlerle yapıldı, gören, bilen yok! Ayrıca sonuçları da kamuya açıklanmıyor. Dahası, Çalışma Bakanlığı “tespit komisyonu”nun içinde; yani masadaki taraflardan birini oluşturuyor. Anketle belirleniyorsa “komisyon” a ne gerek var? Çalışma Bakanlığı “tespit komisyonu” oyununa bir de anketi ekliyor. Bütün bunların işçilerin gözlerini boyamaya dönük bir demagojiden ibaret olduğu son derece açıktır.

Asgari ücret ortalama ücret oldu

Asgari ücret, adı gibi en düşük ücrettir. Bir ülkede “**asgari ücret**” “**ortalama ücret**”e dönüşmüşse, **asgari ücretli çalışanlar, tüm çalışanların yaklaşık yarısını oluşturuyorsa, bu durum sınıf mücadelesinin ne kadar geriye düştüğünü, işçilerin ne kadar örgütsüz olduğunu ve ne kadar büyük hak kayıpları yaşadığını gösterir.**

Başka bir yönü de işçinin işgücü sömürsü üzerinde sağlanan toplam ulusal gelirdeki payının ne kadar küçük olduğunu gösterir. **Asgari ücretlinin sayısının artması, işçi sınıfının ulusal gelirdeki payının giderek düşmesi anlamına gelir.**

Eurofound’un verilerine **AB ülkelerinde asgari ücret ve civarında çalışanların oranı yüzde 4’ün altındadır.** Diğer çalışanların ücreti TİS üzerinden belirlenmektedir. Türkiye’de ise tam tersi bir durum söz konusu. Merkez bankası tarafından yapılan bir araştırmaya göre, tarım dışı sektörlerde asgari ücret ve altında çalışanların oranı yüzde 43, sanayide bu oran yüzde 50, tekstil giyim, deri asgari ücret ve altında çalışanların oranı yüzde 59-72 civarındadır. Gıda sektöründe yüzde 65, toptan perakende sektöründe

Bir ülkede “asgari ücret” “ortalama ücret”e dönüşmüşse, asgari ücretli çalışanlar, tüm çalışanların yaklaşık yarısını oluşturuyorsa, bu durum sınıf mücadelesinin ne kadar geriye düştüğünü, işçilerin ne kadar örgütsüz olduğunu ve ne kadar büyük hak kayıpları yaşadığını gösterir.

yüzde 64, turizmde ise yüzde 72.

DİSK Araştırma Merkezi (DİSK-AR) tarafından yapılan araştırma da Merkez Bankası’na yakın bir tablo ortaya koyuyor. **DİSK-AR’a göre asgari ücret ve civarı çalışanların oranı yüzde 49. TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması verilerine göre, 2005 yılında asgari ücret, ortalama ücretin yüzde 46’sı iken 2020’de yüzde 60 seviyesine çıktı.** Bugün bu oranın daha da yükseldiğini söyleyebiliriz. Türkiye, “asgari ücretli ülkesi” haline gelmiş durumda. Başka bir ifadeyle patronların cenneti, işçilerin cehennemi olmuş!

İstanbul Sanayi Odası verilerine göre, bundan 20 yıl önce 2002’de 500 büyük şirkette net katma değer içinde ücretlerin payı yüzde 59 iken, 2021’de yüzde 32’ye gerilemiş. Ki bu işyerlerinde çalışanların çoğunluğu sendikalı, ücretleri görece yüksek ve kalifiyeye oldukları halde...

500 büyük şirkette çalışanların toplam ulusal gelirden aldıkları pay bu kadar düşükse, genel durum daha kötüdür. Çarkları döndüren, üreten ve yaratan işçiler, yarattığı değerden en düşük payı alıyorlar. Bu değerler patronlar tarafından gaspediliyor.

İşçiler “açlık sınırı”na mahkum edilemez!

Asgari ücret konusunda taraflar arasında henüz bir rakam telaffuz edilmiş değil. 7 bin 500, 8 bin gibi rakamlar konuşuluyor. Oysa **mesele ücretin yüksekliği değil, alım gücüdür. Temel tüketim ihtiyaçlarını giderebilmesi, sosyal yaşamımızı iyileştirebilmesidir.** Geçen sene “yüzde 50 zam yaptık”la böbürlendiler fakat daha Şubat ayı gelmeden o zam eriyip gitti.

Asgari ücret, “asgari geçim” demek. “Asgari geçim”in bile, barınma, ulaşım, yeme-içme ve sosyal aktiviteleri de kapsamaması gerekir. Ama bırakalım bu

ihtiyaçları, sadece gıdayı bile karşılamıyor. Türk-İş’in açıkladığı Ekim ayı 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 7 bin 425, yoksulluk sınırı 24 bin 186 TL. Uzun yıllardan sonra, daha açıklandığı anda “açlık sınırı”nın altında kalan bir asgari ücretten söz ediyoruz.

Bundan dolayıdır ki, işçiler “**ücretler artmasın, temel tüketim maddelerine gelen zamlar dursun**” talebini öne çıkarıyor. Çünkü **asgari ücret aynı kalırken, tüketim maddeleri neredeyse her gün zamlanıyor. Bu koşullarda asgari ücretin her ay belirlenmesi gerekiyor.**

Ayrıca 4 kişilik bir ailenin sadece gıda ihtiyacı olan (o da en asgarisinden) “açlık sınırı” baz alınmaz! **Bu, işçileri insanlık-dışı koşullarda, yarı-aç çalıştırmak demektir. İlla ki bir “nirengi noktası” olacaksa, bu “yoksulluk sınırı”nın üzerinde olmak zorundadır.**

Diğer yandan vergi soygununa son verilmedir. Asgari ücret, hiçbir “vergi dilimi”ne giremez. Üstelik Sabancı’dan Koç’a kadar sermayedarların vergi borçları sürekli silinirken, işçi ve emekçilerin vergisini silmek şöyle dursun, sürekli artırıyorlar.

Bütçenin yüzde 85’i biz emekçilerin cebinden çıkan vergilerle doluyor. Dolaylı-dolaysız vergilerle hazineyi doldurduğumuz halde, bunlar bize hizmet olarak da geri dönmüyor. Onları yine sermaye sahipleri kullanıyor. İşte kapitalist sistemin vergi adaleti!

İnsanca yaşam sosyalizmde!

Asgari ücret sadece asgari ücretlileri değil, kitlelerin ezici çoğunluğunu doğrudan ilgilendiriyor. TİS masasına oturan sendikalı işçi ve kamu emekçileriyle pazarlık, asgari ücret düzeyine göre yürütülüyor.

Asgari ücretteki her değişim, kayıtlı-kayıtsız, sendikalı-sendikasız tüm çalışanları, emekli maaşını, engelli maaşını, kıdem tazminatı tavanını, işsizlik maaşını vb. bir çok alanı doğrudan etkiliyor.

Bu yanı sıra birleşik mücadele zeminini de oluşturuyor. Bu oyunu bozmanın, en azından temel ihtiyaçları karşılayacak bir ücreti alabilmenin tek yolu da birleşik-örgütlü mücadeleden geçiyor. Madem “tespit komisyonu”nun masasında yokuz, o halde sokakta olmalıyız! Üretimden gelen gücümüzü ortaya koymalı, sokağa çıkmalı, tüm emekçilerle buluşmalıyız.

Ustalar “**işçi sınıfı örgütlüyse her şeydir, örgütsüzse hiçbir şey**” dememişler boşuna. Örgütlü gücün karşısında hiçbir güç duramaz.

Hayatı yaratan biz olmamıza rağmen bize asgari yaşamı reva görüyorlar. İnsanca yaşamak için bile burjuvazinin ve onun devletinin üzerine yürümekten başka seçeneğimiz yok! Ama bilmeliyiz ki, bu **kapitalist sistem varolduğu sürece, bize reva görülen yaşam “asgari” olmaya devam edecek; insanca yaşam ancak sosyalizmde gelecek!** O halde devrim ve sosyalizm hedefiyle örgütlenelim, mücadeleyi yükseltelim!

“Yasalar fiili mücadeleyle aşılır”

Sendikalar, işçi sınıfının temel mücadele araçlarından biridir. Ancak sendikalarda örgütlendikçe, karşılarında patron baskısının yanısıra, devletin kolluk güçlerini ve bir dolu yasal engeli buluyorlar.

Konuyu, DİSK Birleşik Metal-İş Sendikası Toplu İş Sözleşme Uzmanı İrfan Kaygısız’la konuştuk.

Sendikalaşmanın önündeki engelleri anlatır mısınız?

İrfan Kaygısız: Sendikalar yasası Cumhuriyet tarihinden bugüne hep işçi sınıfını denetlemenin aracı olarak şekillendi. Kanunlar tümüyle işçileri örgütsüz kılma, denetleme üzerine inşa edilmiştir.

Son yıllarda patronların yetkiye itiraz ve işkolu değişikliği yöntemiyle sendikaların yetkisinin düşürülmesine çok sık rastlıyoruz. Bu konuda ne yapılmalı?

Mevcut sendikalar kanununun en önemli maddelerden biri, örgütlenme sürecinde patronlara verilen yetki itirazı hakkıdır. Bu aslında bir hak değildir. Gerçek bir itiraz mekanizmasıdır. Patronlar bunu işçi sınıfının aleyhine bir koz olarak kullanmaktalar. Bir işyerinde TİS yapmak için iki barajı geçmek gerekiyor. Birincisi ülke barajı, ikincisi işyeri-işletme barajı. Ülke barajı, örgütlenme yürüttüğünüz işkolundaki sendikanın, ülke çapında yüzde 1’ini üye yapmasını zorunlu kılıyor. Bu örgütsüzleştirme nin en önemli ayağını oluşturuyor. Örneğin ticaret, büro, eğitim işkolunda TİS yapmak için önce işkolu barajı olan 40 bin kişinin bir sendikaya üye olması gerekiyor. Her hangi bir işyerinde çalışanların tümünü üye yapsanız bile, bu baraj nedeniyle TİS hakkınız elinizden alınmaktadır. Bu durum bağımsız, ilerici, mücadeleci sendikaların kurulması veya güçlenmesi önündeki en büyük engeldir. Örgütlenme önündeki ikinci ve daha sık karşılaşılan baraj, işyeri-işletme barajıdır. İşyerinde yüzde 50+1 işletmelerde ise (aynı işletmeye bağlı birden fazla işyerinin olması) çalışanların yüzde 40+1’inin üye yapılması gerekmektedir.

Bir sendika bu iki barajı da aştığında, yeni sorunlarla engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Barajları geçmiş olmak size TİS hakkı sağlamıyor. Bu defa patronların, sizin üye sayınıza itiraz hakkı gündeme geliyor. Sendika bir işyerinde çoğunluğu sağladığını Çalışma Bakanlığı aracılığıyla tespit ettirdiğinde, patronlar bu duruma itiraz etmektedir. Patronların bu itirazı TİS hakkını durdurmaktadır. Sendikaların yetkisine itirazlardan dolayı açılan davaların yüzde 95’i işçi sendikalarının lehine sonuçlanmaktadır. Bu durum patronların itirazlarının haksız olduğunu açık biçimde gösteriyor. Sendikamızın bir araştırmasına göre, yetki tespitine itiraz sonucu açılan davalar, ortalama 1 yıl 10 ay sürmektedir. Bunun daha fazla uzadığı mahkemeler de söz konusudur.

Son yıllarda yaygın bir başka eğilim ise, patron avukatlarının itirazlarını yetkisiz mahkemelerde yapmalarıdır. Örneğin Gebze bölgesindeki bir işyeri için, mahkemeye itiraz Gebze yerine İstanbul yada başka bir ilde yapılmaktadır. Her 10 davadan 6’sı yetkisiz mahkemelerde açılıyor. Bu durum mahkemelerin ortalama dava süreçlerini 1,5 yıl daha uzatıyor. Dolayısıyla bu işyerlerinde davalar 3 yıldan fazla sürmektedir. Buradaki amaç, zaman kazanıp sürece yayararak, işçiler üzerinde baskı kurarak, işçileri örgütlü oldukları sendikadan istifa ettirmek; yani sendikasızlaştırmaktır. Başarılı da oluyorlar. Yetki itirazının yapılmadığı işyeri neredeyse yoktur. Bunun yanı sıra bazı işyerlerinde yetki itirazı yapılmış olmasına rağmen fabrika içerisindeki eylem ve mücadele sonucu patronların TİS masasına oturtulması sağlanmaktadır. İşçiler mücadeleleriyle mahkemelere yapılan itirazı geri çektirmektedir. Ancak bu durum her işyeri için maalesef olmamaktadır.

Patronlar işkolu değişikliği yöntemiyle de sendikalaşmanın önüne geçiyorlar. Bu da önemli bir engel değil mi?

İşkolu değişikliği aslında TİS sürecini durdurmuyor. Ancak mahkeme sonucunda mahkeme farklı bir işkolu olduğuna karar verirse, bu durumda TİS hakkı olan sendikanın yetkisi düşer. Mahkeme hangi işkolu kararı verirse, o işkolu ile ilgili sendika örgütlenir. Fakat mahkeme süresi zarfında örgütlü yetkiyi almış sendika TİS yapma hakkına sahiptir; patronla oturup TİS imzalar. 2013 yılından önce, işkolu itirazı yapıldığında mahkeme bitene kadar TİS hakkı işçilerin elinden alınıyordu. 2013’te yapılan değişiklikle mahkeme sürecinde örgütlü işçi sendikası TİS hakkına sahip oldu.

Fakat işkolu değişikliği sendikasızlaştırmanın en önemli kozudur patronların elinde. Şöyle ki, patronlar sendikalaşmayı fark ettiğinde işkolu değişikliğine çok kolay bir şekilde gidiyorlar. Bu konuda yasalar patronlara kolaylık tanımış. İşçiler bir sabah işbaşı yaptıklarında, aynı tezgahta çalıştığı halde, kendilerini farklı işkollarında bulabiliyor. Böylece çoğunluğu sağlamaya yakın yetki aşamasına neredeyse gelmiş sendikal örgütlenme, patronların işkolu değişikliğiyle akamete uğrattılıyor. Bugüne

dek birçok sendika yetki için Çalışma Bakanlığı’na başvurma hazırlığında-ken, işkolu değişikliğiyle karşılaştı, karşılaşıyor.

Sonuçta sendikasızlaştırmanın önemli bir aracı olarak işkolu değişikliği varlığını koruyor.

Bu konuda sizin bir çalışmanız oldu mu?

Bu konuda çeşitli toplantılar yapıldı. Raporlar hazırlandı. Bakanlıkla görüşmeler yapıldı. Ancak kanunun değişmesi sağlanamadı henüz. Çünkü bu mesele işçi sınıfı ile sermaye ve devleti arasındaki mücadele sonucuna göre belirleniyor. Bakanlık bunun yerine çözüm olarak ve süreci hızlandırmak için özel istinaf mahkemelerini sundu. Ancak bu durum çözümü sağlamış değil.

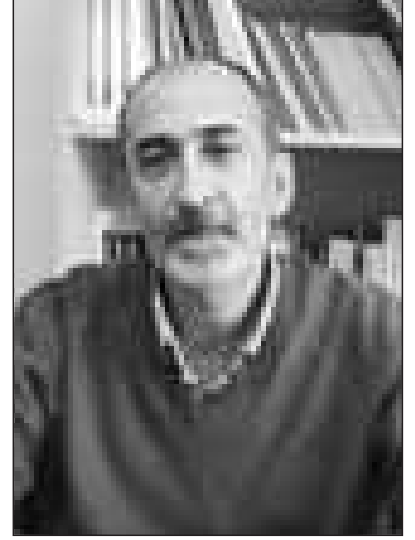
Diğer sendikalarla ortak bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Biz kendi konfederasyonumuzu atlayarak başka bir konfederasyonla ya da sendikayla ortak çalışma yürütemeyiz. Bu sorun bütün konfederasyonları yakından ilgilendiriyor. Özel olarak da özel sektörde örgütlü sendikaları ilgilendiriyor. Kamuda örgütlü yetki sahibi sendikalar bu sorunla pek karşılaşmıyorlar. Bu nedenle Türk-İş rahatsız olmasına rağmen müdahale etmiyor. Çünkü ağırlıklı olarak kamuda örgütlüler. DİSK’in diğer konfederasyonlarla bu konuyla ilgili bir çalışması olup olmadığını bilmiyorum.

12 Eylül Anayasası ve bu anayasanın getirdiği iş kanunu dururken örgütlenmede yol almak nasıl mümkün olur?

Sendikal örgütlenmenin önündeki en temel sorun yasalar; yasaların işçi sınıfını kontrol etme amaçlı olmaları. Ancak bütün sorunu yasalara atarak da çözemeyiz. Aktif örgütlenme çabası içerisinde olan sendikaların sayısı da oldukça az. Bu nedenle yasaları değiştirme mücadelesi sınırlı oluyor.

Sendikal hareketin küçük istisnalar dışında devletin ve sermayenin organları haline gelmiş olması, yasaları değiştirme mücadelesini zayıflatıyor. Yasalar fiili aktif mücadeleyle değiştirilir. İşçi sınıfı fiili aktif mücadele hattını seçmek zorunda. Fiili mücadele yoluyla 12 Eylül Anayasası ve kanunları değiştirilir. Örgütlenmenin önünde en önemli engeller de kalkmış olur.

“Sendikalaşma hakkı evrenseldir”

Sendikalaşma faaliyetini engellemek, işçileri örgütsüzleştirmek için son yıllarda patronların gide- rek artan biçimde sendikal yetkiye itiraz ve işkolu değişikliği yöntemlerini kullanmasına ilişkin olarak, işçi davalarına bakan Av. Ali Eşki ile konuştuk.

Devrimci Sendikal Birlik (DSB): İşçiler sayısız zorluk ve baskıya rağmen barajı aşıyor TİS yetkisi alıyorlar. Patronlar yetkiye itiraz veya işkolu değişikliği yaparak sendikayı engellemeye çalışıyor. Bu konuda nasıl bir yol izlenmeli?

Ali Eşki: Anayasada işçi hakları iki ayrı dala ayırmış: Bireysel ve toplu iş hukuku. 12 Eylül Anayasası işçi haklarını gasp ederek kuşa çevirdi. Her iki dalda da işçi hakları gasp edildi. TİS, sosyal güvenlik ve kıdem tazminatı...

12 Eylül ilk olarak işçinin bireysel hakkı olan kıdem tazminatına tavan getirerek işçinin bireysel hakkını gasp etmiş oldu. Enflasyon artıyor, kıdem artmıyor; işçiler büyük kayıp yaşıyorlar. 12 Eylül Anayasası toplu iş hukukunda değişikliklerle patronlara lokavt hakkı tanıdı, grevlere ciddi sınırlar getirdi. Grev yapılırken bile, çok uzun yasa tüneline geçilmesi gerekiyor. Grev erteleme, aslında yasaklama anlamına geliyor. Grev işlevsizleşiyor.

İşkolu ve işyeri barajı ile ilgili kısıtlamalar bu çerçevede düşünüldüğünde, işçi sınıfının yasal haklarını yasal yollardan ileri sürmeleri neredeyse imkansız gibi. Onun için işçi sınıfının fiili-meşru zeminde mücadeleden başka seçeneği yok. Yasal yollar denense de fiili mücadeleyle desteklenmeyen mücadelenin kalıcılığı olmuyor. Örnek vermek gerekirse; 100 kişilik bir işyerinde ilgili işçi sendikasının

yetkiyi alabilmesi için ilkin o işkolundaki yüzde 1 barajını, sonra yüzde 50 işyeri barajını (patronun birden fazla işyeri çalıştırdığı bir “işletme”si varsa, yüzde 40 “işletme barajı” da devreye giriyor) aşması lazım. Bunlar hiç de düşük olmayan oranlar. Asıl önemli olan şu: İşkolunda kaç işçinin çalıştığını bakanlık belirliyor. Sendikanın barajı aşıp aşmadığına bakanlık karar veriyor. Bakanlık belirlerken objektif davranmıyor. İşkolu ve işyeri barajı sendikalaşmanın önünde ciddi engel, hukuka aykırı. Sendika ve TİS evrenselleşmiş temel bir haktır. Bu nedenle bu engellerin temizlenmesi gerekir.

Patronlar yetkiye itiraz ederken sırf zaman kazanmak için bilerek yanlış mahkemeye başvuruyorlar. Bunun önü nasıl alınabilir?

Usul hukukundan yararlanarak dolaşık olarak yapıyorlar. Hakkın kötüye kullanılması suç sayılıyor. Patronların dava açma hakkını elinden almak gerekiyor. İşçilerin sendikalaşma hakkı, barajı aşıp aşmadığı gibi konular, patronun müdahalesinden uzak olmalı. İşçiler sendikaya üye olduklarında, sendika zaten barajı aşıp aşmadığını biliyor. Ardından sendikaya yetkiyi bakanlık veriyor. Patronlar bu

bu sürecin dışında olduğu için, itiraz hakkı da olmamalı. Önemli olan hangi sendikanın çoğunluğu sağladığıdır.

Patronun çıkarlarını korumak adına yanlış mahkemelere dava açan ve süreci uzatan avukatlar hakkında Baro’nun “meslek etiği” üzerinden bir yaptırım söz konusu olamaz mı?

Usul esastan önce gelir. Ayrıca süreci uzatmak bir haktır, yasadışı bir şey değil. Dolayısıyla Baro’nun bir yaptırımı olmuyor. Baro’nun çalışma komisyonu var. Bu komisyonda işçi davalarına bakan ve patron davalarına bakan avukatlar, aynı komisyonun içerisinde yer alıyor. Bir hukukçu hem işçi davasını hem patron davasını alabiliyor. Ben bunu doğru bulmuyorum. Kesinlikle patronların davasını almam. Bu yüzden kendimi “işçi hukukçusu” olarak tanımlıyorum. Dahası bu komisyonda işçi haklarını savunan hukukçulardan çok patron hukukçularının sözü geçiyor. Bu konuda Baro üzerinden bir çalışma yürütmek zor. Günümüzde hukukçular olarak ortak bir çalışma yürütmek de mümkün olmuyor. Yıllar önce böyle bir çağrımız olmuştu. Fakat karşılık bulmadı.

Bu konu sınıfın genel sorunlarından bağımsız ele alınamaz. Ama yasal değişiklikler için mücadele etmek gerekiyor. Yasalar ancak fiili-meşru mücadelelerle değişir. İşçi sınıfının kendi hakları uğruna mücadelesi meşrudur. İşçi sınıfı, mevcut yasaları düşünmeden kendi haklarını kullanmalıdır. Onun hak mücadelesi, yasalardan daha üstündür. İLO, (Uluslararası Çalışma Örgütü) “sendikal örgütlenme ve TİS evrensel bir haktır” diyor. Bu hak hiçbir şartla, yasayla engellenmez. İşçiler de kendilerini yasal sınırlara tabi kılmak zorunda değil, kendi meşru mücadelesini yürütmelidir.

MA ve JinNews çalışanı 9 gazeteci tutuklandı

Mezopotamya Ajansı ve JinNews çalışanı 11 gazeteci 25 Ekim günü ev baskınlarıyla gözaltına alınmıştı; 29 Ekim günü 9’u tutuklandı.

Ankara merkezli 9 ilde, 25 Ekim günü MA Yazı İşleri Müdürü Diren Yurtsever, MA muhabirleri Deniz Nazlım, Selman Güzeyüz, Zemo Ağgöz, Berivan Altan, Hakan Yalçın, Emrullah Acar ve Ceylan Şahinli, JinNews muhabirleri Habibe Eren ve Öznur Değer’in de aralarında olduğu 11 gazeteci gözaltına alındı. Gözaltına alınma gerekçeleri, gazetecilerin “halkı kin ve düşmanlığa sevk edici içerikte haber yaptıkları” ve “PKK’nin basın komitesi altında faaliyet yürüttükleri” iddiasıydı.

Mehmet Günhan adli kontrol şartıyla, Zemo Ağgöz ise ev hapsiyle serbest bırakılırken, 9 gazeteci tutuklandı.

Gazeteciler gözaltındayken, Erdoğan’nın 28 Ekim günü düzenleyeceği “Türkiye’nin Yüzyılı” adlı propaganda gösterisine “muhalif gazeteciler”in de çağrıldığı haberleri basında yer aldı. Ve bu çağrı ile, artık basın üzerindeki baskıların hafifleyeceği yanılsaması yaratılmaya çalışıldı. Hatta çağrılan gazetecilerden bazıları, bu toplantıya katılacaklarını açıkladılar.

Oysa bir taraftan basına sansür yasasının meclisten geçirildiği; bir taraftan hala birçok gazetecinin “akredite edilmediği” yani Erdoğan’ın toplantılarına katılma yasasının sürdüğü; üstelik 11 gazetecinin, yaptığı haberlerden dolayı gözaltında olduğu; TELE 1 televizyonunun 3 gün “ekran karartma” cezasına maruz bırakıldığı; gazeteci

Zeyno Kuray’ın 28 Ekim günü Çağlayan Adliyesi’nde tutuklu yakınlarının eylemini haber yapmak isterken polis saldırısıyla gözaltına alındığı; son dönemde yapılan

eylemlerde gazetecilerin de polis saldırısına uğradığı bir süreçte, bazı gazetecilerin “akredite yasağı”nın kaldırılmış olması, basının özgürleşmesi anlamına gelmiyordu. Bu çağrıyla Erdoğan’ın hedefi muhalif gazetecilerden bazıları yanına çekmeye çalışmak, bu gazetecileri de kendi propaganda toplantısının payandası haline getirmek, daha “demokrat” görünmektir. Gerçek durum ise, basına sansür yasasıdır, gözaltındaki gazetecilerdir...

AKP’nin bu niyeti açıkça belli olduğu için, Fatih Portakal ve Gürkan Hacır dışında, çağrılan tüm basın kurumları ve gazeteciler toplantıya katılmayacaklarını açıkladılar.

Basının özgürleşmesinin yolu, birkaç gazetecinin daha sarayın toplantılarına katılma “hakkı” elde etmesi değil, gerçekten haber alma hakkı için mücadele edilmesidir.

2023'e girerken... DİRENEREK KAZANACAĞIZ!

Bir yılı daha geride bırakıyoruz. 2023'e sayılı günler kaldı. Her yeni yıla girilirken, devletler, partiler, şirketler, kurumlar vb. geçen yılın artısı-eksisi ile değerlendirmesini yapar ve yeni yıla dair beklentilerini, hedeflerini ortaya koyar. Kuşkusuz bu yıl da öyle olacaktır. Hatta şimdiden yapılmaya başlandı bile...

Üstelik bu yıl -özellikle ülkemiz açısından- daha farklı ele alınıyor, alınacak... 2023'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yılı olmasından dolayı egemen kesimler ona ayrı bir anlam yüklüyorlar. Bu kesimlerin sözcülüğünü üstlenen düzen partileri de buna uygun hazırlıklar yapıyor. "Türkiye'nin yüzyılı" "İkinci yüzyıla çağrı" gibi isimlerle paketler sunuyor; "cumhuriyeti demokrasiyle taçlandırmak"tan, "Türkiye'yi dünyanın sayılı ülkelerinden biri haline getirmek"ten dem vuruyorlar. Önce AKP sonra CHP, gelecek yüzyıla dair projelerini kamuoyuna sundular.

AKP bile Cumhuriyet'in 100. yılına gönderme yapma ihtiyacı duydu. AKP yöneticilerinin Cumhuriyet dönemini "yüzyıllık bir parantez" olarak değerlendirdikleri, Osmanlı'ya övgüler yağdırdıkları, özellikle de Halifeliği kaldırdığı için büyük öfke duydukları kimse için sır değil. Keza Erdoğan da Atatürk ve İnönü'ye "iki ayyaş" demişti. Ama burjuva siyasetçiler için "dün dündür, bugün bugün!" Hele Erdoğan gibi "pragmatist ve öngörülemez" olarak nitelenen bir siyasetçi için...

2023'ün seçim yılı olması, bu yöndeki çabaları arttıran diğer bir faktör. En geç Haziran ayında seçim bekleniyor. Dolayısıyla her partinin "100. yıl vizyonu" aynı zamanda seçim programı, kitlelere sunduğu vaatler silsilesi anlamına geliyor. Fakat "vizyon" adıyla sunulan bu programlarda hamaset dışında kitleleri heyecanlandıracak somut bir hedefin olmadığı da görülüyor.

Buna karşın 2023'ün kritik bir yıl olacağı su götürmez. **Seçimler yapılırsa da yapılmasa da çok ciddi gelişmelere-değişimlere gebe bir yıla giriyoruz. Elbette bunu da sadece egemenler belirlemeyecek. Aslolarak işçi ve emekçiler, onların mücadele gücü, tayin edici bir rol oynayacak.** Bu yönüyle işçi ve emekçilerin ve onların öncülerinin önümüzdeki yıla dair hedefleri önem kazanıyor. Geçen yılı başarıları kadar zayıflıkları ve eksikleri yönüyle de değerlendirip çıkardıkları dersler üzerinden neler yapacaklarını ortaya koyması gerekiyor.

Kısacası en az egemenler kadar,

ezilen-sömürülen kesimler de 2023'e hazırlıklı girmeli ki, bu mücadeleden kazançlı çıkabilsin. Bunun için geçen yılın belli başlı olaylarını, gelişmelerini hatırlamak ve sonuçlar çıkarmak zorunludur.

Kriz, savaş ve halk ayaklanması

Tüm dünya halkları 2022 yılında ekonomik krizin ve emperyalist savaşın yayılmasının getirdiği sorunları en şiddetli haliyle yaşamaya başladı. Buna karşı tepkiler de büyük oldu, kimi yerlerde ayaklanmaya dönüştü.

2019-2021 arası, yaklaşık iki yıl boyunca Covid salgını ile bir yandan sağlığını, bir yandan da haklarını-kazanımlarını kaybeden işçi ve emekçiler, 2022'ye eylemlerle girdi. Pandemi döneminde büyük oranda kesilen direnişler yeniden ve daha güçlü biçimde başladı.

2022'nin ilk günlerinde Kazakistan halkı ayaklandı. Kazakistan'da doğalgaz zamlarına karşı halk sokaklara döküldü ve bu eylemler günlerce sürdü. Kazak halkı, sosyalizmin kazanımlarının gaspına, baskıcı yönetime, artan yoksullaşmaya, hayat pahalılığına karşı tepkilerini ortaya koydular. Sonunda zamların geri çekilmesini başardıkları gibi, hükümetin istifa etmesini de sağladılar.

Mart ayında ise Sri Lanka ayağa kalktı.

Elektrik kesintilerinin günde 13 saate çıkması, ilaç, yakıt, gıda gibi temel ihtiyaç maddelerinin bulunamaması ve fahiş fiyatlarla satılması, halkın sabrını taşırdı. Ekonomik krize karşı başlayan eylemler, doğrudan hükümete yöneldi. Çünkü ülkeyi 20 yılı aşkın süredir Rajapaksa ailesi yönetiyordu. Onlar yolsuzlukları ve vurgunlarıyla zevk-ü sefa içinde yaşarken, halk günde üç öğün yemek yiyemez hale gelmişti. Yönetime karşı halkın öfkesi öylesine boyutlandı ki, sadece birkaç bakanın değil, hepsinin istifasını istiyordu. **Devlet Başkanı'nın özel konutunu bastılar, kaçma ihtimaline karşı yolları tuttular. Ne OHAL ilanı, ne de ordunun devreye girmesi, protestoları durduramadı. Aksine sendikaların ortak kararıyla milyonlarca işçi genel greve çıktı.** Sonunda devlet başkanının bir

biçimde kaçtığı öğrenildi. Fakat halk aynı aileden bir başkan seçilmemesi için sarayı işgal etti. Aylar süren eylemler, işgaller sonucunda taleplerini kabul ettirmeyi başardılar.

Sri Lanka'daki ayaklanmada bizi de yakından ilgilendiren yönler bulunuyordu. **Tamiller yıllar süren mücadele sonucunda özerklik elde etmişlerdi. Fakat 2009 yılında büyük bir katliamla bu hak ellerinden alındı.** 40 binden fazla kişinin öldürüldüğü, gerilla önderlerinin yokedildiği, Tamillerin önemli bir kısmının Hindistan'a kaçmak zorunda kaldığı vahşi bir katliam yapıldı. Bunun da adına "Sri Lanka modeli" dediler. Hiç bir hak vermeden halkı öncüsüz bırakma, katliamlarla yoketme, sindirme modeliydi bu. Türkiye'deki şoven milliyetçiler de, aynı modelin Kürt halkına karşı kullanılmasını istedi. Esasında 2015 yılında bölgenin faşist ablukaya alınması, ardından binlerce kişinin öldürülmesi buna benziyordu.

Sri Lanka halkının ayaklanması, egemenlerin ulusal, dinsel, mezhepsel ayrımları kullanarak "böl-parçala-yönet" politikasına en güzel yanıt oldu. Halk kendi "modelini", yani birleşik mücadeleyi ortaya koydu. Ve ayaklanmalar zincirini yeniden başlatan "ilk domino taşı" olarak tarihe geçti. Yabancı basında Sri Lanka'dan önce Türkiye'den böyle bir patlama beklendiği yer aldı. 2023, bu beklentinin gerçeğe dönüşeceği bir yıl olsun!

Dünya ölçeğinde bir yandan ekonomik kriz derinleşirken bir yandan da emperyalist savaş boyutlandı. 22 Şubat 2022 tarihinde **Rus uçakları Ukrayna'yı bombalamaya başladı. Böylece ikinci emperyalist savaştan sonra ilk kez Avrupa da savaşın içine girdi.** Ukrayna'daki faşist yönetim aracılığıyla Rusya'yı kuşatmayı planlayan ABD, bu savaşın kışkırtıcısıydı aynı zamanda. Böylece ABD ile Rusya açıktan karşı karşıya geldi. Dahası, ABD-AB ile Rusya-Çin arasındaki emperyalist bloklaşma net biçimde gözler önüne serildi. ABD, Ortadoğu'da aldığı yenilgiyi Ukrayna ile gidermeye, yaşadığı irtifa kaybını önlemeye çalışıyordu. Rusya'yı birden fazla cephede savaşılmaya zorlayarak zayıflatma amacını güttü. Rusya ise eski gücüne ulaşma, bölgenin tek hakimi olma çabasıındaydı. Fakat sadece Ukrayna ordusuyla değil, bir bütün olarak NATO ile savaşmak zorunda kaldı. Bu durum savaşın uzamasına ve zayıflığının artmasına neden oldu.

Ama her zaman olduğu gibi "filler tepişirken çimenler ezildi." **İşçi-emekçi halk öldü, açlık çekti,**

evini-yurdunu terkedip mülteci ordusuna katıldı. Üstelik savaş koşullarında her şey daha pahalı hale geldi, kıtlık tehlikesi başgösterdi. Sadece savaşan ülkeler değil, tüm dünya bunun sıkıntılarını yaşıyor, yaşıyor. Ukrayna savaşıyla birlikte doğalgaz fiyatları fırladı, zaten pahalı olan temel ihtiyaç maddeleri otomatikman zamlandı. Bu durum krizi daha da derinleştirdi. Ve krize karşı eylemler arttı. İngiltere'de demiryolları, Yunanistan'da sağlıkçılar greve çıktı. Hollanda'da çiftçiler isyan etti, yolları trafiğe kapadı. Arjantin halkı, IMF politikalarına karşı yine sokakları doldurdu. Ekvador'da

OHAL'e rağmen gösteriler ve çatışmalar yaşandı.

Kısacası dünyanın dört bir yanında krizin neden olduğu hayat pahalılığı ve açlığa karşı eylemler yükseldi. Bu eylemlerin 2023'te artarak devam edeceği ni öngörmek için kahin olmaya gerek yok. Çünkü ne savaş ne de kriz bitecek! Aksine her ikisinin de çapı genişleyerek sürecek.

Ülkemizde kriz ve direniş

Krizin ve savaşın etkilerini en fazla yaşayan ülkelerden biri de Türkiye'dir. 2022'de halkın en çok yakındığı konu, hayat pahalılığı olmuştur. Türkiye tarihinin en yüksek enflasyonu yaşanıyor. Öyle ki, **enflasyonda Avrupa birincisiyiz, dünyada ise ilk sıralarda yer alıyoruz.**

Dur durak bilmeyen zamlar, orta kesimleri bile yoksulluğun pençesine attı. Yoksullar ise artık açlıkla cebelleşiyor. Açlıktan ölümlerin yaşandığı, intiharların arttığı, beyin göçünün hızlandığı bir ülke haline geldik. Elbette buna tepkisiz kalınmadı. Ülkenin dört bir yanında "zamlar geri alınsın", "geçinemiyoruz" eylemleri yapıldı.

İşçiler ise ağır çalışma koşulları, düşük ücretler, sendika hakkının gaspına karşı direnişe geçtiler. **2022'nin ilk aylarına işçi direnişleri damgasını vurdu.** Ocak ayından itibaren 60'tan fazla işyerinde direniş gerçekleşti. Kargo işçilerinden tekstile, metalden inşaata hemen her işkolunda fiili grevler, işgaller yapıldı. **Radikal eylem biçimleriyle sadece patrona karşı değil, polis saldırılarına karşı da direndiler. Bu direnişlerin çoğu kazanımla bitti.**

Direnişler kazanımla bitti fakat patronlar da hemen karşı-saldırıya geçtiler. İşçi kıyımı yaptılar, özellikle sendikalı işçileri işten attılar. İşçinin zaten hakkı olan tazminatı, bir lütuftuş gibi sundular. Varolan sendikalar da, işçilerin tazminatını alarak atılmasını sorun etmeyince, işçilerin önemli kısmı işten atılmış oldu. Oysa **temel talep, sendikalı olarak işe geri dönmek olmalıydı.**

Sendikalar ne yazık ki, üzerlerine düşen görevlerini yerine getirmiyor. 2022 işçi direnişleri kendiliğinden gelişti; kendilerinin kurdukları örgütsel ağlarla, ya da bağımsız sendikalarla başarı elde ettiler. DİSK dahil olmak üzere konfederasyonlar, işçilere yönelik onca saldırı varken, sessiz kaldılar. Basın açıklamasından öte bir varlık göstermediler.

Buna karşın 2022 yılında işçilerin direnişi durmadı. Sadece işçiler de değil, doktorlar, avukatlar, öğretmenler, küçük üreticiler, emekliler, kısacası her meslekten ve yaştan insan direnişe geçti. Çünkü hemen her kesim saldırı altındaydı. Yaşanan sorunlar hepsini ilgilendiriyordu. Sanatçılar bile bu saldırılardan nasibini aldı. Giydikleri kıyafetten, söyledikleri şarkılara kadar müdahale edildi, festivaller yasaklandı.

Halk yoksulluk içinde kırılırken, sermaye sahipleri rekor üzerine rekor kırdılar. **Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "bu sistemden dar gelirli hanehalkı hariç, üretici firmalar, ihracatçılar kâr ediyorlar" dedi açıkça. Nitekim bankalar yüzde 400'ün üzerinde kar yaptıklarını açıkladılar.** Hazine, işçi ve emekçilerin vergileriyle dolduğu halde, asgari ücrete, memurlara, emeklilere zam gündeme geldiğinde, "hazineye yük bindireceği" söylenerek olabildiğince düşük tutuldu. Ama "işçiyi enflasyona ezdirmedik" demagogisini eksik etmediler.

Sabrederek değil, direnerek, birleşerek kazanacağız! Sandıkta değil sokakta haklarımızı alacağız! Bizleri kurtaracak olan -şu ya da bu düzen partisi değil- örgütlenme düzeyimiz, mücadeleyi yükseltelim! Seçimlere değil, kendi sorunlarımıza ve çözüm yollarına kilitlenelim!

Asgari ücrete en yüksek zammı yapmakla övündüler. Hatta 2022'de iki kez zam yaptılar, fakat işçinin eline zamlı ücretler daha geçmeden "açlık sınırı"nın altında kaldı.

Yeni yıla girerken yeniden asgari ücret tartışılıyor. Türk-İş Başkanı Ergün Atalay hiç utanmadan Kasım ayındaki "açlık sınırı" olan 7 bin 785 TL'yi öneriyor. **Bütün zenginlikleri üreten işçiye reva gördükleri yaşam "açlık sınırı"dır!** Üstelik her ay bu "sınır" sürekli arttığı halde... **İşçiler zam değil hayat pahalılığının durmasını istiyorlar. Çünkü ücretlerine yapılan zamlar, asla temel ihtiyaçlara yapılan zamlara ulaşamıyor!**

10 milyonu aşkın emeklilerin durumu ise içler acısı. Erdoğan, en düşük emekli aylığının 2 bin 500 TL olmasını övünerek açıklıyor! Yani "açlık sınırı"nın üçte biriyle yaşamaları dayatılıyor. Buna büyük tepki gösteren **emekliler uzun yıllardan beri ilk kez Türkiye'nin dört bir yanından gelerek Ankara'da miting yaptılar ve birleşik mücadelenin adımlarını attılar.**

2022 yılında küçük üreticiler de sürekli eylem halindeydi. Bazen yola döktükleri sütlerle, bazen traktörlerle yolu keserek, bazen de miting ve gösterilerle öfkelerini haykırdılar. Girdi maliyetleri sürekli yükselirken taban fiyatlarının düşük tutulmasına, yüksek faizli kredilere, borçlarını ödeyemediği için gelen icralara tepkilerini ortaya koydu. AKP'nin emperyalist tarım tekellerinin çıkarları doğrultusunda yürüttüğü politikalar, üreticiyi üretim yapamaz hale getirdi. Bir daha ekim yapmayacağını söyleyen, hayvanlarını kesen üretici sayısı onbinleri buldu. Gıda krizinin yaşandığı bir dönemde tarım ve hayvancılıktaki çöküş, önümüzdeki dönemin çok daha zorlu geçeceğini gösteriyor.

HES'ler, JES'ler, termik santrallerle doğa tahribatı, 2022 yılında artarak sürdü. Elbette buna karşı direnişler de. Karadeniz köylülerinden sonra Ege köylüleri zeytinlikleri için direnişe geçtiler. Çevre sorunları, bir avuç aydın-çevrecinin mücadelesi olmaktan çoktan çıktı; başta köylü kadınlar olmak üzere tüm emekçileri kapsamaya başladı. Ve bu mücadelede önemli başarılar elde edildi.

Sağlıkçılar, ağır çalışma koşulları ve artan şiddet olaylarına karşı greve çıktılar. Öğretmen sendikaları uzun yıllardan sonra ilk kez "Öğretmenlik Meslek Kanunu"na karşı birleşik tavır aldılar, ortak grevler yaptılar. Kadınlar, İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılmasına, kadın cinayetlerine karşı eylemlerini sürdürdü. BÜ'de

kayyum rektöre karşı protestolar devam etti.

Direnış kervanına son yıllarda yeni bir kesim daha eklendi. Barınma, bir sorun haline gelince "kentsel dönüşüm" adı altında evleri yıkılan halktan, yurt ve kiralık ev bulamayan öğrenciye kadar "barınma" eylemleri başladı. 2022'de Okmeydanı'ndan Tozkoparan'a, Beykoz'a uzanan yıkımlar, direnişleri de beraberinde getirdi. Elektriği, suyu, doğalgazı kesilen ve gece yarısı polis zoruyla evlerinden çıkartılan halk, ayları bulan direnişler gerçekleştirdi.

Kısaca toplumun tüm kesimleri 2022 yılında ayaktaydı. **Bir önceki yıla göre eylem ve direniş sayısı neredeyse ikiye katlandı. Elbette başarıları kadar zayıflıkları, eksiklikleri de vardı.** Fakat baskılar karşısında yılmayacaklarını net biçimde ortaya koydular.

Yönetim sallandıkça saldırıyor

Kitle desteğini yitiren her yönetim gibi AKP-MHP bloku da artan direnişler karşısında daha fazla saldırganlaştı. Her direnişi polis saldırısıyla bastırmaya çalıştı. Basın açıklamasına dahi tahammül edemez hale geldi.

Varolan faşist yasalar yetmedi, yeni yasalarla halkı kıpırdamaz hale getirmeyi amaçladılar; bir tweet bile suç sayıldı. Yeni sansür yasasıyla medya üzerindeki baskılar katmerlendi. Hapishaneler dolup taşı. Sadece "cumhurbaşkanına hakaret"ten binden fazla kişi yargılanıyor. Gözaltında ve hapishanede işkenceler yeniden artmaya, hasta tutsaklar başta olmak üzere hapishanelerden cenazeler çıkmaya başladı.

Bitmeyen "Gezi korkusu" ile saldırmaya devam ediyorlar. AKP en büyük yenilgisini Gezi'de aldığı için, kaç kez beraatle sonuçlansa da Gezi davaları bitmedi. Ve sonunda "Taksim Dayanışması"nın temsilcilerine ağır cezalar verdiler. Bu cezaların bir yanını Gezi'den intikam almak oluşturuyorsa; diğer yönü ve esası, yeni Gezi'leri engellemektir. Asıl olarak halka gözdağı verilmek istenmişti.

Kısacası **Erdoğan yönetimi, baskı ve şiddetle ayakta durmaya çalışıyor. Çünkü kitlelere sunacağı vaatleri kalmadı. Yalan ve demagogileri artık tutmuyor. Bunun verdiği hırçınlıkla daha fazla hakarete, küfre başvuruyorlar.** Siyasi kriz, seviye düşüklüğü olarak da karşımıza çıkıyor. Yanı sıra "suç oranları"nda ve bunların devletle ilişkisinde büyük bir artış var.

Uluslararası düzeyde aranan ve yakalanan uyuşturucu baronlarının hemen hepsinin Soylu'yla, Erdoğan'la fotoğrafları ortalığa döküldü. Böylesine içiçe geçmiş durumdalar. Türkiye, uyuşturucu ve silah kaçakçılığında dünyanın ilk 6 ülkesi içinde yer alıyor.

Yıl boyunca en çok konuşulan konulardan biri, mafya lideri Sedat Peker'in ifşaları oldu. Daha önce AKP'nin kullandığı Peker, geri plana itilince gönderildiği Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) çektiği videolarla gündeme oturdu. Mehmet Ağar'dan Soylu'ya tanınmış bir çok kişinin cinayete varan suçlarını ortaya dökmesine rağmen hiç birinin hakkında soruşturma açılmadı. Soylu da şimşekleri kendi üzerinden çekmek için başka AKP'lileri suçladı.

Elbette bu durum, Peker'in kişisel bir "öç alma" meselesi değildi; egemen kliklerin çekişmelerinin geldiği boyutu gösteriyordu. Peker'in BAE tarafından korunup kollanması da, bu kliklerin arkasında emperyalist güçler olduğunu ortaya koyuyordu. Soylu, daha

önce 15 Temmuz'un sorumlusu ilan ettiği BAE'ye yılın son günlerinde sürpriz bir ziyaret gerçekleştirdi, belli ki Peker pazarlığı sürüyordu.

Bir ülkede üretim ekonomisinin dışında büyük gelirler, devasa para akışları varsa, orada çok güçlü bir mafya ağı var demektir. **AKP döneminde Türkiye, uyuşturucu, silah, petrol, hatta insan kaçakçılığının merkezi haline geldi. Burjuva anlamda bile hukukun olmadığı yerde, devlet çeteden farksız hale gelir.** Rüşvet-haraç almadan hiçbir iş görülmez olur. Devlet çete gibi yönetilince, çeteler de devlet içinde cirit atmaya başlar. Nitekim son yıllarda yaşadığımız budur.

AKP-MHP bloku, ayağının altındaki zeminin kaydığının farkında. Bunu durdurmanın yolu olarak içeride-dışarıda savaşı büyütüyor. **"Sınırötesi operasyon" adı altında Irak ve Suriye topraklarını işgale girişiyorlar. Bir yandan Kürtlerin bu topraklardaki kazanımlarını yok etmek, diğer yandan içte şovenizmi körükleyerek diğer sorunları unutturmak ve kitle desteği oluşturmak istiyorlar.**

Kasım ayında İstanbul'un göbeğinde bomba patlatılması da aynı amaca hizmet ediyordu. Süleyman Soylu'nun hemen PYD'yi hedef göstermesi, ardından Irak ve Suriye'ye operasyonların başlaması, bunun açık göstergesi oldu. Diğer yandan **"HDP kapatılsın"** kara propagandası yeniden yükseldi, HDP'ye yönelik saldırılar arttı. Zaten yıl boyunca HDP il binaları defalarca basıldı, İzmir'de HDP il binasında çalışan bir genç kız öldürüldü.

AKP-MHP faşist bloku, sadece Kürt halkına değil, Alevilere de düşman yüzünü gösterdi yeniden. 2022 yılı içinde **Alevi kurumlara, Cemevlerine eşzamanlı saldırılar yapıldı. Bunların devlet destekli faşist saldırı olduğu açıkken, "münferit bir olay"mış gibi geçiştirildi.** Ardından Erdoğan, Cemevleri'ni ziyaret etti, cemevlerini ibadethane görmediği gibi Diyanet'e bağlayarak "devletin Alevisi"ni yaratma projesini yeniden devreye soktu.

AKP-MHP blokunun işçiye-emekçiye, ezilen halklara ve mezheplere saldırıları sürerken, **muhafele partilerinin tek yaptıkları şey, halkın öfkesini "erken seçim" beklentisiyle yatıştırmak oldu. Ne zaman halk sokağa çıksa, seçim sandığını adres gösterdiler.** Dahası AKP'nin milis kuvvetlerini harekete geçireceği söylenerek halka korku salındı. CHP halkın zamlara karşı tepkisini bastırmak için mitingler yapacağını duyurdu, fakat kitlelerin miting alanlarına sığmayan kalabalığı ve öfkesi karşısında en barışçıl biçimden bile vazgeçti. Sonuçta hükümeti-muhalefetiyle egemenler halka şükür ve sabır telkin etmekte birleştiler.

Direnerek kazanacağız

2022'nin özetlemeye çalıştığımız tablosu, 2023'ün nasıl geçeceğine dair ipuçları sunuyor. Her kriz, "yıkım" kadar "fırsatlar" da doğurur. Önemli olan bunları değerlendirebilmektir.

Reformistlerin, liberal aydınların, devrim kaçkınlarının iddia ettiği gibi, bunca açlığa, işsizliğe, baskıya karşı "halk sessiz" veya "hiçbir şey yapmıyor" değildir. Son bir yıl içinde irili-ufaklı yüzlerce direniş yaşandı. Hem de polis saldırısına, gözaltısına, işkencesine rağmen...

Direnişler birleşmiyor ve birçoğu sonuç alamadan bitiyorsa, bunun temel nedeni, kitlelerin örgütsüzlüğüdür. Resmi rakamlara göre bile yaklaşık 16 milyon çalışanın 13.5 milyonu sendikasızdır. Sendikalı olan yüzde 10'luk kesimden TİS hakkını elde edenler ise yüzde 5'tir. Yani gerçekte sendikalı sayısı yüzde 5'lerdedir. Sözde "anayasal hak" olan sendikal örgütlenmeye çıkarılan engeller sürmektedir. 12 Eylül'ün sendikalar yasası halen yürürlükte.

İşçi ve emekçiler bütün bu engelleri aşmakla karşı karşıya. Bunun yolu da fiili-meşru mücadele hattından geçiyor. İşçiler bunu kendi deneyimleriyle öğreniyorlar. Bir yandan varolan sendikaların yönetimleri zorlanmalı, diğer yandan her yerde taban örgütleri kurmaya devam edilmelidir. Sadece işçi sınıfı değil, emekçi halkın her bölümü kendi alanında örgütlenmeden, taleplerini karşılayamaz, sorunlarını çözemez.

2022 yılında devrimci-demokrat kurumların biraraya gelmesiyle oluşan "işçi-emekçi birliği" gibi eylem ve güç birlikleri de çok önemlidir. En başta öncü kesimlerin birleşik ve örgütlü bir duruş içinde olması, halka güven vermesi gerekir. Bu birliklerin yerel ayakları da oluşmalı, kitlelerle bağlarını güçlendirecek adımlar atılmalıdır.

Ne yazık ki ülkemizde her şey çok pahalı, tek ucuz şey insanlarımızın canıdır. **Başta iş cinayetleri olmak üzere her gün onlarca işçi-emekçi ölüyor.** En son

Amasra'da 41 madenci katledildi. Ve buna "kader planı" dediler. Onların bize "kader" diye gösterdiği planlarını reddetmekle kalmamalı, kendi kaderimizi kendi elimize almalıyız.

Dünyada ve ülkemizde sadece son bir yıl içinde gerçekleşen halk ayaklanmaları, direnişler, eylemler, bize yol gösteriyor. Yeter ki onlardan doğru dersler çıkaralım, sadece ayaklarımıza değil, bilinçlerimize vurulan prangalardan kurtulalım!..

Erdoğan, eski AKP'lilere yaptığı bir konuşmada **"kaybedecek çok şeyimiz var"** demişti. Onların kaybedeceği yatları-katları, paraları-statüleri çok şeyleri var. Oysa işçi ve emekçilerin kaybedecekleri hiç bir şeyi yok! O yüzden **bu mücadele, "kaybedecek çok şeyi" olanlarla "hiç bir şeyi" olmayanlar arasındadır.** Ve tarih göstermiştir ki, **savaşın sonunda her zaman "kaybedecek hiç bir şeyi olmayanlar" kazanmış, saraylar-saltanatlar yıkılmıştır.**

Bir kez daha diyoruz ki; sabrederek değil, direnerek, birleşerek kazanacağız! Sandıkta değil sokakta haklarımızı alacağız! Bizleri kurtaracak olan -şu ya da bu düzen partisi değil- örgütlenme düzeyimiz, mücadele gücümüzdür! Acil taleplerimiz doğrultusunda örgütlenelim, mücadeleyi yükseltelim! Seçimlere değil, kendi sorunlarımıza ve çözüm yollarına kilitlenelim!

2023'ü işçi ve emekçilerin kazanmasının yolu buradan geçiyor.

Aysel Tuğluk tahliye edildi

Aysel Tuğluk, uzun bir mücadelenin sonucunda, 27 Ekim günü nihayet tahliye edildi.

HDP eski Eş Genel Başkan Yardımcısı Aysel Tuğluk 28 Aralık 2016'da tutuklanmış; 10 yıl hapis cezası almış, ceza gerekçesi olarak Eylül 2014'e kadar Eşbaşkanlığı yaptığı Demokratik Toplum Kongresi'ndeki çalışmaları, katıldığı cenaze törenleri ve basına yaptığı açıklamalar gösterilmişti.

Hapishanede başlayan hastalığı, annesi Hatun Tuğluk'un 13 Eylül 2017'de yaşamını yitirmesinin ardından hız kazandı. Tuğluk, cezaevinden izinli olarak cenaze törenine katılmıştı. Annesi Ankara'da İncek Mezarlığı'na defnedilirken, faşist bir grup **"Buraya terörist cenazesi gömdürmeyiz, gömseniz de çıkartır parçalarız"** diyerek, taşlı sopalı bir saldırı gerçekleştirdi. Bunun üzerine annesi, mezardan çıkartılarak Dersim'e götürüldü ve burada yeniden defnedildi. Tüm bu sürecin içinde olan Tuğluk, annesinin naaşına dönük bu saldırıdan çok etkilendi.

Cezaevinde uzun zamandır yaşadığı sağlık sorunlarının ardından, Kocaeli-Seka Devlet Hastanesi'nde 15 Mart 2021 tarihinde Demans teşhisi konuldu. Ardından Kocaeli Tıp Fakültesi Adli Tıp Kurulu bu teşhisi tekrarladi ve cezasının infazının ertelenmesi gerektiğini belirtti. Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulu ise, bu raporun aksi yönünde karar açıkladı; böylece Tuğluk'un tahliyesi engellendi.

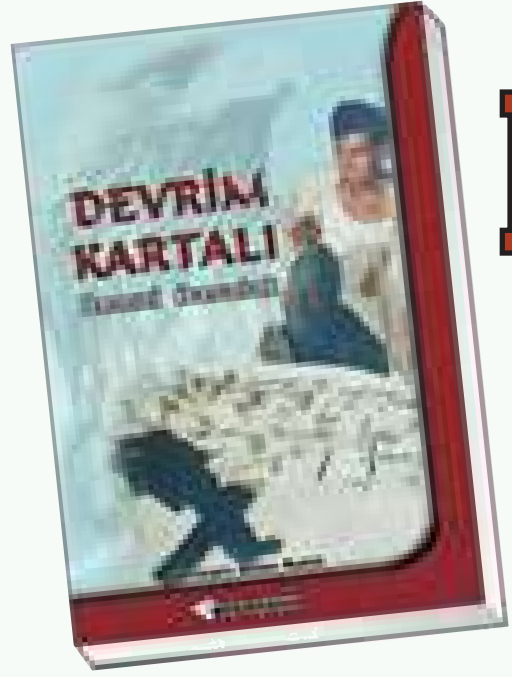
Tuğluk, ceza aldığı dosya dışında ayrıca "Kobani davası"nda da yargılandığı süreçte, hastalığından dolayı ifade veremeyince, mahkeme tam teşekküllü bir hastaneye sevk edilmesine ve rapor hazırlanmasına karar verdi. Bunun üzerine Tuğluk, Şubat 2022'de Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Kurulu'na sevk edildi. Burada hazırlanan rapor, sağlık durumundan çok yargılandığı davaya odaklanmış, bu davadaki **"devletin birliğini, ülkenin bütünlüğünü bozma"** suçlamasına ilişkin **"ceza sorumluluğunun tam olduğu"**na hükmetmişti. Avukatlar bu karara itiraz etti, ancak ATK 3. İhtisas Kurulu'nun Haziran 2022'de hazırladığı rapor da aynı şekildeydi. **"Cezai sorumluluk taşıdığı"** için, **"cezaevinde yaşamını idame ettirebileceği"** söyleniyordu.

Kobani davası mahkeme heyeti, ATK'nin raporuna dayanarak Ağustos 2022'deki duruşmada Aysel Tuğluk'un ifadesini almaya zorladı. Ortaya çıkan tablo insanlık suçuuydu: Aysel Tuğluk'un **"Sizi anlayamıyorum, ne demek istediğinizi bilmiyorum"** sözleri, kayıtlara kara bir leke olarak geçti.

Tüm bu ağır işkence süreçleri sayısız kez teşhir edildi, Tuğluk'un tahliye edilmesi için mücadele verildi. Bu mücadelenin ardından, ATK'nin raporu ile Aysel Tuğluk tahliye edilmek zorunda kaldı.

Mücadele Birliği temsilcisi Hüseyin Durmaz 25 Ekim günü tahliye oldu. İzmir Kırıklar 2 No'lu F Tipi Cezaevinde kalan kemik iliği kanseri hastası mahpus Hüseyin Durmaz'ın tahliyesi için çok sayıda eylem yapılmıştı. ATK'nin "hayati risk" taşıdığına dair rapor hazırlaması üzerine tahliye gerçekleşti.

*Ya sen, ey gelenek tohumunun narçiçeği
iki bin yıllık çınar yellerinde
Spartaküs'ten bugüne insan sellerinde
Gelmedin daha dile-gelmedin
Dilini kopardılar da söylemedin
Durdun durdun da
Ey direncin doruklardaki bayrağı
En büyük destanı bir tekmeyle söyledin
Önce dağlar dinledi suskun gürültünü
Sonra denizler ve nehirler
En derin uçurumlarda sesine gönül verdiler
Yaratılan geleneğin yepyeni tohumları
O gün toprağın rahmine sularla gömüldüler
Kök salıp filizlendiler
Rengine karşı bir bir dizilen mermiler
inancın karşısında sevgiye dönüştüler
Ve insanlık tarihinde insanca bir ilki
Bütün insanlığa armağan eylediler*

*Varsın dilin koparılmış olsun artık
Alnın ezilmiş ve ellerin kesilmiş olsun
Yağıyor ki şimdi üstüne bir uzun yağmur
Onların elleri kan
Onların elleri çamur
Seninse dallarında bir gökkuşağı
Açıyor geleneğin tomur tomur
Bir yürekte alıp rengini
Bin yürekte yeniden patlıyor*

*Apansız patlayıp kanatlananan bir rüzgâr
Penceremde ıslık ıslık çam sesi dağların
Güzelliği tufana dönüştüren uçurumların
Kıyıları doğru ayaklanan çağların sesi
Ve yağmurun en görkemlisi toprakta
Büyüyen bir özlem-bir özlem daha
Doruklarda çarpışan bulutların sesi
Nice yüzyılın kendini beslediği ovalarda
Portakal bir güneş altında emeğin
Emek ufkunda portakal bir güneşin sesi*

DEVİRİM KARTALI

*Yayınevimizden çıkan “Devrim Kartalı
Remzi Basalak” adlı kitabın, önsöz bölümünü
yayınliyoruz.*

Remzi Basalak ismini duymuş olan herkes, onun Türkiye devrim tarihi içinde çok özel bir yeri olduğunu bilir. Masaya inen tekmesiyle, 12 Eylül döneminden kalan “*teşhir masası*” mizansenine son vermiş, işkencede direnişi bir üst noktaya sıçratmıştır. “*Bilmiyorum*”- “*tanımıyorum*”la sınırlı olmayan, meydan okuyan, işkencehaneyi işkencecilere dar eden bir direniştir bu. **İbrahim Kaypakkaya ve Mehmet Fatih Öktülmüş**’ün ardından, **işkencede direnişin sembolü haline gelmiştir.**

Sadece işkencede değil, tutsak düştüğü cezaevlerinde de, adı direnişle özdeşleşti. Devrimci tutsaklar onu Adana’dan Antakya’ya, Sağmacılar’dan Malatya’ya kaldığı tüm cezaevlerinde görkemli direnişiyle tanır. Daha yakından bakıldığında ise, yeraltı savaşında ustalığı, bilinçli-gönüllü disiplini, insan ilişkilerinde sıcaklığı ve özeni görülür. **Her yönüyle etkileyen, “değdiği” her insanda derin izler bırakan biridir Remzi Basalak.** Bugünün değil, geleceğin dünyasının, sosyalizmin insanıdır o. Bitmeyen enerjisi ve coşkusuyla, kendini aşmanın sembolüdür.

* * *

Her devrim şehidi, yaşama büyük değerler katmış, taşıdığı güçlü niteliklerle iz bırakmıştır. Şehitlerimizin herbirini bu düşünce ile anlatıyor, yazıyor, gelecek kuşaklara taşımaya çalışıyoruz.

Bugüne kadar, ihtilalci komünist şehitlerin anlatıldığı “Köklerimiz toprakta, tarihten geliyoruz; ŞEHİTLER ALBÜMÜ”nün yanısıra, Osman Yaşar YOLDAŞCAN ve Mehmet Fatih ÖKTÜLMÜŞ’ü anlatan iki kitap yayınlandı. Ayrıca “Darbe, yenilgi, direniş 12 EYLÜL” ve “İşkencede DİRENME SAVAŞI” kitaplarında komünist ve devrimci şehitlerin direnişlerine yer verildi. Şimdi ise “DEVİRİM KARTALI Remzi Basalak”ı anlatan bir kitapla karşınızdayız.

Bu kitap, Remzi’ye karşı sorumluluğumuz, borcumuzdur. Bu sorumluluğu yerine getirmekte geç bile kaldığımızı düşünüyoruz. Elbette bugüne dek Remzi’yi çeşitli biçimlerde yazdık, anlattık. Ama bir kitap haline getirmeyi ancak 30 yıl sonra yapabildik. Okuyucu bilmedir ki, bu kitap aslında Remzi’nin katledildiği günden beri yazılıyor. **30 yıldır biriktirilen,**

damıtılan, anlatmakta zorluk çekilen ama yüreklerde hep yaşayan duygu ve düşüncelerin bir sel gibi akışıdır.

Kitabın hazırlanma sürecinde, Remzi’nin yoldaşları, aile bireyleri, ona evini-gönlünü açanlar, anılarını anlatırken veya yazarken çok zorlandılar; büyük bir duygu yoğunluğu yaşandı. Aradan onca yıl geçmesine rağmen daha dün yaşamışlar gibi duyumsayarak, göz yaşlarını tutamayarak, ama hep gururla, Remzi ile tanışmış olmanın mutluluğu içinde konuştu-lar, yazdılar. Okurken bu duygu yoğunluğunu hissedeceksiniz. Bununla birlikte bu olağanüstü kişiliğe ve direnişine hayranlık ve gurur, hepsinden baskın olacak.

* * *

Remzi’nin ardından devrimci duygularla veya iyi niyetle onu anlatanlar, direnişini geniş kitlelere ulaştırmaya çalışanlar oldu. **Farklı devrimci yapılardan liberal aydınlara kadar geniş bir kesim, onun hakkında yazdılar. Hepsinin bu çabasını önemli ve değerli buluyoruz.**

Diğer taraftan Remzi hakkında ipe-sapa gelmez, yanlış bilgiler yazarlar da oldu. Daha önemlisi Remzi’nin gölgesine sığınarak prim yapmaya kalkanlar, sefil hayat hikayelerini Remzi’ye yaslanarak satmaya çalışanlar çıktı. **Tarihimiz ve şehitlerimiz üzerinden prestij ve rant elde etmek isteyen kalpazanlar türedi.** İçinde bulunduğumuz olumsuz koşulları, kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya yeltendiler. Ama **yalanının hep bir ayağı topaldır ve gerçeklerin er-geç ortaya çıkmak gibi kötü bir huyu vardır.**

Yanlış bilgileri düzeltecek, çarpıtmalara yanıtlar verecek, gerçeği ortaya koyacak tek adres bizdik. Bunun nedeni ise, Remzi ile olan yakınlığımızdan, onu herkesten daha iyi tanıdığımızdan değildi sadece. Asıl olarak bu geleneğe sahip çıktığımızdan, şehitlere ve ideallerine bağlılığımızdan kaynaklanıyordu. Ve sırtımızda hiçbir kambur olmadığından; bugüne dek ne söylediysek doğru çıktığından...

Tarihimize, şehitlerimize olan hassasiyetimiz ve bağlılığımız, onlarla ilgili her çarpıtma ve yanlış düzeltme sorumluluğunu da yüklüyor. Öyle de yaptık, yapıyoruz... Bu kitap, Remzi hakkındaki çarpıtmalara yanıt niteliği taşıyor aynı zamanda.

* * *

Remzi Basalak

Son yıllarda kendi tarihimizi anlatma iddiasında çok sayıda kitap çıktı. Ve bunlar, “*devrim tarihine bir katkı*”, “*gelecek kuşaklara miras*”, “*isimsiz neferlerin kahramanlık öyküleri*” şeklinde piyasaya sürüldü, pazarlandı.

Gerçekte ise yaşanan tasfiyecilik ve yozlaşmadan “anı” kitapları da nasibini almıştı. Zaten “yazı”lar, “yazan”ların özelliklerini bağırnda barındırır. Devrimciliği çoktan bırakmış olanlar, mültecilik bataklığına batanlar ya da devrimci olduğunu söyleyip düzeniçi yoz bir yaşam sürenler, devrime hizmet eden bir eser ortaya koyamazlar. Bu, eşyanın tabiatına aykırıdır.

Üstelik yazarlar her şeyi büyük bir pervasızlıkla ortaya seriyordu. Devletin bugüne kadar bilmediği bilgiler, kullanılan yöntemler, yapılan eylemler, eylemlere katılanların isimleri; kısaca işkence tezgahlarında bile büyük bir direnişle, ölüm pahasına korunan sırlar, birer birer ortalığa saçıldı. **Bu ifşalardan sadece devrimcilerin değil, devrimcilere yardım eden insanların bile zarar görebileceği onları hiç ilgilendirmedi. Önemsedikleri tek şey, burjuva hukukun “zamanasını”ydı! Yazdıklarından dolayı kendilerine herhangi bir cezaı işlem yapıp yapılmayacağıydı. Öylesine benmerkezci ve çıkarıcı...**

Oysa devrimciliğin “zamanasını” yok-tur! Devrim için mücadele, ne bizimle sınırlıdır ne de yaşadığımız dönemden ibarettir. Dünyü olduğu gibi yarını da olacaktır. Kullandığımız yöntemleri, araçları deşifre etmek, karşı-devrimci yarar sadece. Tam da bu nedenle, devrimci yaşam anlatılırken her şey ortaya dökülüp saçılmaz.

Yayınevimiz çıkardığı tüm kitaplarda bu temel yaklaşımla hareket etti. Remzi’nin kitabını yazarken de aynı yaklaşımı koruduk.

Diğer taraftan tüm şehitlerimiz gibi **Remzi de kendi başına bir birey değil, komünist bir örgütün parçasıydı. Yaptığı her şeyi o örgütün politikaları doğrultusunda ve içinde bulunduğu dönemin koşulları içinde yapmıştı. Bu yanılla “kişisel” tarihleri, örgütün tarihiyle içiçeydi.** Onları, bu tarihe girmeden anlatmak, keza yaşadıkları dönemi bilmeden gelişmeleri yerli yerine oturtmak mümkün değildi. Kısaca da olsa bu “arka fon”a kitapta yer verildi.

Kitap “anı-biyografi” formatında olduğu için, duygu yoğunluğu içinde tarihsel gerçekleri de

atlamadan, olabildiğince nesnel biçimde sunmak önem taşıyordu. Buna dikkat edildi. Anı anlatımlarında benzerlikler, tekrarlar olabiliyor. Bunları mümkün olduğunca azaltmaya çalıştık. Elbette her anlatıcının kendi algılayış biçimini, duygu farkını koruyarak...

* * *

Yayınevimiz çıkardığı her kitabı, bir şehide atfetmektedir. **Remzi’nin kitabının “derleyeni” de Şaban Budak’tır. 1980’lerin sonundan itibaren devrimci mücadelenin içinde yer alan, zor günlerde önemli görevler üstlenen, Remzi ile aynı eylemde katledilen, vücudunda 30’dan fazla kurşun yarasıyla sonsuzluğa uğurladığımız Şaban’ın ismi, Remzi ile yanyana olmalıydı.**

“*Güzel insanlar öylece ortaya çıkmazlar, onlar oluşurlar*” sözü, Şaban ve Remzi dahil tüm şehitlerimizin, kendilerini sürekli geliştirerek ölümsüzlük mertebesine nasıl ulaştıklarını ortaya koyuyor. “*Her insan yaşamı boyunca kendi heykelini yontar*” sözünde olduğu gibi...

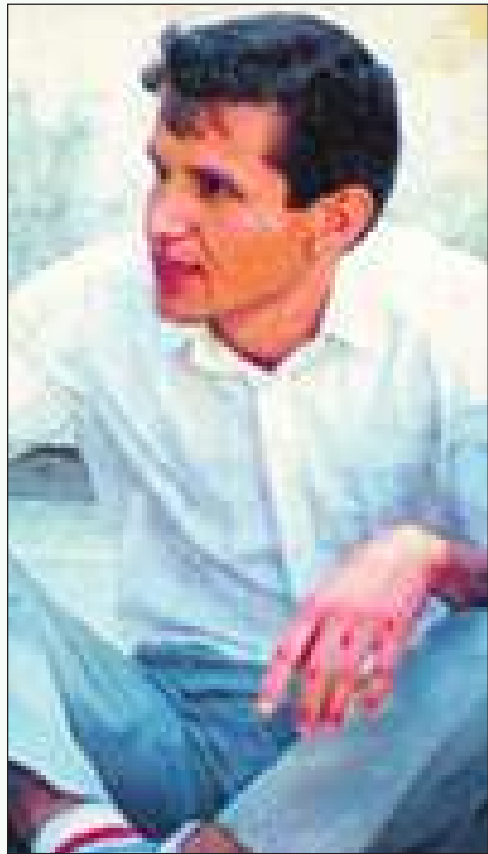
Remzi de kendi heykelini yontarak ilerledi ve muhteşem bir sanat eseri çıkardı sonunda. Bize o eserin nasıl yaratıldığını anlatmak düştü. Ve onun gibi eserler yaratma hedefiyle yürümeyi...

O bir kartaldı. Devrim kartalı! Yaşamı boyunca hep yükseklerde uçtu. Buna karşın en iyi dönemlerinde bile en fazla bir tavuk kadar uçabilenler, kendilerini kartal gibi göstermeye yeltendiler. Kimisi de Remzi’nin kanatlarına tutunarak yükseleceğini umut etti. Ama hayat, herkesi olduğu yere koydu, koymaya devam ediyor...

Remzi, yaralı ve kolları arkadan bağlıyken polislerin üzerine yürürken bile, kanatlarını açmış havaya yükselen bir kartal gibiydi. Masaya inen tekmesiyle bir tarih yazdı. Ve kendisini tanıyan-bilen herkesin gözünde, göklerde uçan bir kartal olarak kaldı. Kendisiyle ilgili çıkacak kitabın adını da o belirledi: DEVİRİM KARTALI!

23 Ekim 2022

Yediveren Yayınları

*Vurulmuş bir ceylan ki Toroslarda
Ölümü utandıra utandıra
Ölümsüz bir ilk olmuş Çukurova’da
Akdeniz dalgalı
Ve yaşam alabildiğine coşkuda
Bir yanda Herodot olmuş Seyhan
Yazmış bir ölümü güneşli yapraklara
Bir yanda Homeros olmuş Ceyhan
Eklemiş bu ölümü sonsuz destanlara*

*Çukurova emek yangını bir yerdir
Mutlaka bilmen gerekir
O kartal ki
Kazancılar çarşısında çekiç sesidir şimdi
Sayacılar çarşısında dikiş sesidir
Bir eli Kiremithane mahallesindedir
Ki yer yerinden oynar
Tuğlalar iner binalar kalkar
Bir eli işçi gecelerindedir
Her kanat çırpışı bin yaşamı kucaklar*

*Aç güneş tufanı kurlsız gözlerini
Aç ki çığıklaşsın Toroslar
Tahtalılar-Binboğalar-Aladağlar
Yol versinler kar üstünde çiçeklenişine
O kartalı bakışlarında bulsunlar
Pamuk tarlalarında yangın yüzülü ırgatlar
Açlık denizlerinden ağlarla çekilmiş nasırlar
Ve ilk komünden beri geçen yüzyıllar
Bırak ki bakışlarında
O kartalın uçuşuna vurulsunlar
Ve sorsunlar
Anlamı nedir diye yaşamının
Her yerde tükendiği bir anda umudun
Umudu çelik çelik
donanmanın
Mutlaka bir anlamı
vardır böyle yaşamının*

*İşte yine ufuktasın
İnanç dolu bakmaktasın
Varsın onlar öldü desin
Seyhan olup akmaktasın
işte bahar işte güller
Bütün yaşam seni söyler
Savrulsa da can toprağın
Direncin çölleri seller
Gelir bir gün adın dile
Bitmiş olur bütün çile
Toroslardan yeryüzüne
Çekilirsin bayrak diye*

Adnan Yücel

TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı serbest bırakılsın!

TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı 25 Ekim günü İstanbul'da gözaltına alındı. AKP ve MHP tarafından hakkında linç kampanyası yürütülen Fincancı 27 Ekim günü tutuklandı.

TC ordusunun Irak-Kürdistan bölgesinde PKK'ye yönelik gerçekleştirdiği askeri operasyonlarda kimyasal silah kullanıldığına ilişkin çok sayıda görüntünün ortaya çıkması üzerine; Fincancı bu görüntüleri incelediğini söylemiş ve *"Belli ki sinir sistemini doğrudan tutan toksik-zehirli kimyasal gazlardan biri kullanılmış durumda. Her ne kadar kullanılması yasak olsa da çatışmalarda kullanıldığını görüyoruz"* açıklamasını yapmıştı. Konuya ilişkin bağımsız heyetlerin bölgede inceleme yapması gerektiğini, bunun uluslararası sözleşmelerle zorunlu tutulduğunu belirten Fincancı, *"Uluslararası sözleşmelerin uygulanması ve kimyasal silahların kullanımını yasaklayan Cenevre Sözleşmesi kapsamında böyle bir iddia ortaya çıktığında nasıl bir araştırma yapılacağı da Minnesota Protokolü'nün ilkelerinin ele alınması gerekiyor"* demişti.

Bu açıklamaların ardından Şebnem Korur Fincancı hakkında linç kampanyası başlatıldı. Önce Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı *"terör örgütü propaganda-sı yapmak"* ve *"Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni, devletin kurum ve organlarını aşağılama"* suçlarından soruşturma başlatıldığını duyurdu. Ardından Erdoğan Fincancı'yı hedef alan ve bugüne kadar TTB'yi kontrol altına alamamış olmanın öfkesini gösteren açıklamalar yaptı. Erdoğan, TTB'ye dönük yasal değişiklikler yapılarak etkisizleştirilmesi, muhalif yöneticilerin ise cezalandırılması konusundaki planlarını da açıkça ortaya koydu. Ardından Bahçeli, hem TTB'ye hem de Fincancı'ya kin kustu. TTB'nin adından "Türk" kelimesinin çıkartılmasından, TTB'nin tamamen kapatılmasına kadar, tehditler havada uçtu. Estirilen bu tehditkar rüzgarın sonucunda Fincancı gözaltına alındı.

TTB konuya ilişkin yaptığı açıklamada *"Müstebit iktidarın uygulamalarına karşı, demokrasiyi, barışı, bilimin bağımsızlığını, bilim insanlarının ifade*

özgürlüğünü ve bunlarla yakından ilişkili halk sağlığını koruma mücadelesini Dr. Şebnem Korur Fincancı'ya ve TTB'ye sahip çıkarak sürdüreceğiz. Dr. Şebnem Korur Fincancı, yalnız değildir, onurumuzdur!" dedi.

İşçi Emekçi Birliği de Fincancı'nın tutuklanması ve TTB'ye yönelik siyasal linç kampanyasına ilişkin bir açıklama yayınladı. Açıklamada şunlar söylendi: *"İşçi-emekçilerin, yoksul halkın sağlıkta yaşadığı sorunlara dile getiren, sağlığın ticaretin konusu olmasını reddederek halkın sağlığını merkeze alan, ücretsiz kamusal sağlığı savunan Türk Tabipleri Birliği ve başkanının hedefe konması ilk değildir. Koronavirüs pandemisi sırasında, işçilerin ölümüne çalıştırılmasına karşı çıkan, saklanan Covid ölümlerini ulaşılabildiği oranda açıklayarak halkı bilgilendirmeye çalışan ve tüm bunları yaptığı için yönetenlerin baskısına uğrayan, kapatılmakla, yöneticileri tutuklanmakla tehdit edilen bir örgüttür TTB. Daha öncesinde de savaşın bir halk sağlığı sorunu olduğunu söyleyerek, iktidarın savaş politikalarını kendi zeminlerinden eleştiren yöneticilerinin gözaltına alınıp yargılandığı bir örgüttür TTB. Son olarak, TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı, kamuoyuna yansıyan kimyasal silah kullanılması haberlerine ilişkin olarak sorulan bir soru üzerine, dünyaca tanınan Adli Tıp Uzmanı bir hekim olarak araştırılması gerektiği yönünde görüş belirtmesi siyasi bir linç kampanyasına dönüştürülmüştür. ...*

İşçi-emekçilerin tarafı elbette, TTB'den ve Şebnem Korur Fincancı'dan yana, yani kendi safından yana olacaktır. Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı'yı sahiplenmek akıllı, vicdani, bilimi ve ifade özgürlüğünü sahiplenmektir. Türk Tabipleri Birliği'ni sahiplenmek, Halk sağlığını merkeze alan bir sağlık anlayışını, sağlığın ticaretin konusu değil, kamusal bir hizmet olduğunu ve emekçilerin örgütlenme özgürlüğünü sahiplenmektir."

Fincancı'ya destek eylemine polis saldırısı

Şebnem Korur Fincancı'nın gözaltına alınmasını

protesto için eylemler yapıldı. İzmir, Van, Ankara, Amed, Adana, Dersim, Mersin, Bursa, Mardin, Aydın, Artvin'de gerçekleştirilen eylemlerde Fincancı'nın serbest bırakılması istendi.

İstanbul'da Emek Barış Demokrasi Güçleri'nin çağrısıyla yapılmak istenen eylem, Kadıköy Kaymakamlığı tarafından yasaklandı ve Kadıköy'de Süreyya Operası önüne polis yığınağı yapıldı. Buna rağmen, saat 19'da yapılacak eylem için "Kadınlar Birlikte Güçlü" platformu bileşenleri toplandı. Polis, eylemin yapılacağı alana kitlenin girmesini engelledi. Ardından, saat 19.30'da eylem için çağrı yapan "Emek Barış Demokrasi Güçleri" bileşeni kurumlar toplanmaya başladı. Devletin engelleme çabası, kitlenin sloganlarıyla karşılandı. *"Şebnem Hoca onurumuzdur", "Faşizme karşı omuz omuza"* sloganları atıldı. Sloganların ardından kitle polis tarafından ablukaya alındı. Abluka dışında kalanlar alkış ve sloganlarla eyleme devam edince, onlar da ablukaya alındı. Ardından polisin gözaltı saldırısı başladı. Gazeteciler de polisin saldırısına maruz kaldılar. Bunun üzerine Kadıköy'ün hemen her sokağa eylem alanına çevrildi. Yoğun polis kuşatmasına rağmen sloganlar ve alkışlı protestolar uzun süre devam etti. Eylemlere PDD okurları da katıldılar.

Kadıköy'de toplamda 57 kişi gözaltına alındı; gözaltındakiler gece geç saatlerde serbest bırakıldılar.

Şebnem Korur Fincancı derhal serbest bırakılmalı; devlet, muhalif meslek örgütlerinin üzerinden elini çekmelidir.

25 Kasım eylemlerine polis saldırı

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde yine devlet şiddeti vardı. İstanbul başta olmak üzere, birçok kentte yapılmak istenen eylemler yasaklandı; polis saldırısı sonucunda yüzlerce kadın gözaltına alındı.

İstanbul'da iki ayrı eylem örgütlendi. İlk eylem İstanbul Kadın Platformu'nun çağrısıyla 25 Kasım günü Taksim Tünel'deydi. Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından alınan yasak kararının ardından, Taksim ve çevresi polis tarafından ablukaya alındı, sokaklar bariyerlerle kapatıldı, metro ve otobüs seferleri durduruldu, Kadıköy'den Taksim'e geçmek isteyenler de engellendi. Buna rağmen Tünel'de, Karaköy'de ve Haliç Metro duraklarında toplanan kadınlar, eylem yaptılar. Her gördüğü topluluğu ablukaya alan polis, eylemcilere vahşice saldırı ve 300'e yakın kişiyi gözaltına aldı. TOMİS yöneticisi ve Sinbo Direnişçisi olan Dilbent Türker, gözaltına alınırken polisin uyguladığı şiddet sonucu ayağı kırıldı. Otobüs içinde ve hastane gidiş-gelişlerinde de işkence devam etti. Gözaltındaki kadınlar gece geç saatlerde bırakılırken, başka ülke vatandaşı olan iki kadın sınır dışı edilmek için Geri Gönderme Merkezi'ne götürüldü. Yapılan itirazlar sonucu iki kadın da 2 Aralık'ta serbest bırakıldı.

İkinci eylem 27 Kasım'da Kadıköy'de İskele Meydanı'nda yapılmak istendi. Emekçi Kadınlar Derneği, Kırmızı Gazete, Sosyalist Kadın Hareketi, FKF'li Kadınlar, Kadın Meclisleri, Eşitlik, Özne Kadın İnisiyatifi, Kadınlar Direnişte ve LBTİQ+ Meclisleri tarafından çağrısı yapılan eylem öncesinde, Kadıköy Kaymakamlığı yasak kararını duyurdu. Buna rağmen eylem için toplanan kadınlar, polis saldırısına uğradılar, gözaltına alındılar. Alınanların tümü akşam saatlerinde serbest bırakıldı.

Polis saldırısı, kurumların yaptıkları açıklamalarla protesto edildi. Ayrıca Çağlayan Adliyesi'nde suç duyurusu yapıldı.

Anamız Makbule Berktaş'ın ölüm yıldönümünde mezarı başında bir anma gerçekleştirdik.

Onu geçen yıl 31 Ekim'de kaybetmiştik. Aramızdan ayrılışının birinci yıldönümünde ailesi, dostları ve sevenleri bir kez daha saygıyla, özlemle andılar.

Saat 13.00'de mezarı başında toplandı. Beş yıl önce yitirdiğimiz eşi Arif Berktaş ile yanyana yatıyorlardı. *"O güzel insanlar o güzel atlara binip gittiler"* diyerek söze başlandı ve kaybettiğimiz o güzel insanlar için bir dakikalık saygı duruşu yapıldı. O sırada Adnan Yücel'in dizeleri okundu. *"Düşlerin sonsuza koştuğu yerde/Sabrın çiçekleri açtığı yerde/Asla kapanmaz yaşanan defter/Çünkü tarihin en güzel yerinde/Son sözü hep direnenler söyler"...*

İlk konuşmayı yapan kızı Zeynep Berktaş, *"Hoş geldiniz dostlar"* diye söze başladı ve şöyle devam etti: *"Gerçi mezara hoşgelinmez ama. Bu davet annemizin davetidir. O kalabalıkları, insanları çok severdi. Şimdi dostlarının arasında olmaktan çok mutludur."*

Makbule anayı *"küçük dev kadın"* olarak tanımladıklarını ve bunu duyan herkesin bu tanımı ona çok yakıştırdığını söyledi. 40 yılı aşkın sürede, önce devrimci tutsakların, sonra tüm devrimcilerin anası haline geldiğini vurguladı. İşçi-emekçi bir kadından hak ve özgürlükler savaşçısı haline geliş ve *"bilge bir kadın"* olarak hayatını noktalayışını anlattı ve sözlerini şöyle tamamladı.

"Anamız her röportajında, her konuşmasının sonunda 'bütün analara sesleniyorum, çocuklarınızı yalnız bırakmayın' derdi. Ben de tüm gençlere sesleniyorum, 'Annelerinizi yalnız bırakmayın, onlarla iyi vakit geçirin, onlardan alabileceğiniz daha çok şey vardır. Karşılıklı birbirinizi geliştirin.'"

Ardından Adana İHD adına konuşma Yakup Ataş bir konuşma yaptı. Ve mücadele arkadaşı Ayfer Güneşer konuştu.

Mezar anmasından sonra Makbule ananın evine gelindi. Onun adına verilen yemekler yendi, sohbetler edildi.

Ayrıca Makbule ananın torunları, babaannelerinin anısına 100 yoksul çocuğa kırtasiye eşyalarından oluşan torbalar hazırlayıp dağıttılar. Torbanın üzerine yapıştırdıkları etikette şunlar yazıyordu: *"Babaannemiz ilkokul mezunu bile olmadığı halde okumayı çok severdi. Ve çocukların, özellikle kız çocuklarının okuması için elinden geleni yapardı. Ölümünün birinci yılında onu saygı ve minnetle anıyoruz."*

* * *

Zeynep Berktaş'ın anmada yaptığı konuşmayı kısaltarak yayınıyoruz:

Anamızın aramızdan ayrılışının üzerinden tam bir yıl geçti. Ne kadar uzun, ne kadar kısa... Bize daha dün gibi geliyor. Çünkü neredeyse hergün onunlayız.

Yıllarca ayrı kaldık annemle. Daha çocukluğumuzda Almanya'ya gitmek zorunda kalınca 4 yıl hasretlik çektik. Sonrasında bizler uzun yıllar cezaevlerinde kaldık. Fiziken ayırdık ama annem gerçekte hep yanımızdaydı. Bugün yaşıyorsak, büyük oranda

Makbule Ana'mızı andık

anneme borçluyuz. O bizi işkencede, cezaevinde, ölüm oruçlarında, zor günlerimizde hiç yalnız bırakmadı.

Ona *"küçük dev kadın"* diyoruz. Bunun birçok nedeni var.

*"Küçük"*lüğü sadece fiziksel durumuyla ilgilidir, ufak tefek oluşunadır. Ama dev gibi bir yüreği vardı, dev gibi bir bilince, dev gibi bir iradeye sahipti. O yüzden de herkes bu tanımı ona çok yakıştırdı.

O dev bir kadındı gerçekten. Çocuklarının arkasında kaya gibi durdu. O yüzden coplandı, gözaltına alındı, hakaretlere uğradı, ama yılmadı....

Elini atıp da başaramadığı hiçbir şey yoktu. Çok çalışkan ve becerikliydi. Girdiği her yeri değiştirir, güzelleştirirdi.

Gençliğinde en çok istediği şey, başını sokacak bir ev olması ve çocuklarının iyi bir eğitim almasıydı. Bu iki amaç uğruna çok sevdiği ailesinden, yurdundan ayrı kalma pahasına Almanya'ya gitti. Oysa barınma ve eğitim, en temel insan hakkıdır. Ama bu düzende ne yazık ki, bu en temel insani haklar için insanlar hala bedel ödemeye devam ediyor.

Sonunda bir ev aldı, çocuklarını okuttu. Tam amacına ulaştığını, zor günlerin geride kaldığını düşünürken, faşizm bir karabasan gibi çöktü ülkenin ve ailenin üzerine... 12 Eylül yıllarında neredeyse hergün evimiz basıldı. Sonrası işkence, cezaevi, mahkeme arasında mekik dokuduğu yıllar oldu. Ömrü cezaevi yollarında, kapılarında, geçti. Ama birgün bile *"ah"* demedi.

Çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamak için kollarca eşya taşıdı. Sadece kendi çocuklarının değil, cezaevinde komün olarak kaldığımızı bildiği için, tüm komünü düşünür, ailesi görüşe gelmeyen yoldaşlarımızın da ihtiyaçlarını karşılardı.

Önce devrimci tutsakların, sonra dışardaki devrimcilerin de *"ana"*sı oldu. Bu mertebeye hiç kolay ulaşılmıyor. Sadece onların ihtiyaçlarını karşılamakla da olunmuyor. Asıl olarak direnişte birlikte olmak, yanyana durmaktan geçiyor. O, tutsakların sesini, soluğunu dışarıya taşıdı. Kimi zaman onlarla birlikte açlık grevi yaptı, kimi zaman Ankara'yı mesken eyledi, bakanlıkları kapı kapı dolaştı. Kimi

zaman sokaklara çıktı, eylemlerin başını çekti. Direniş bitene kadar onun *"maratonu"* bitmezdi. Ölene kadar da bu maratona sürdürdü.

O zaten savaşçı bir kadındı. Varolan duruma boyuneğmez, pes etmezdi. Her zaman hedefleri oldu ve bu hedefleri için mücadele etti. Kendini sürekli yeniledi, geliştirdi.

Düşünün Şafi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geliyor, daha çocuk yaşta gerici fikirlere maruz kalıyor. Çok başarılı bir öğrenci iken ve okumayı çok sevdiği halde, salt kız olduğu için 3. sınıftan sonra ailesi okutmuyor. Sonra o yaşta ailesine maddi destek sağlamak için tarlada pamuk topluyor, tekstil fabrikalarında çalışıyor. Yani çocuk yaşta hayatın zorluklarıyla karşı karşıya kalıyor. Ama yılmıyor. Her tür zorluğu aşı aşı yolunu açıyor...

Çocukken *"Ermeni"* sözünü bir küfür olarak duyuyor annesinden. Ama Hrant Dink'in katledilmesinin ardından onun fotoğrafını alıp sokağa çıkıyor. O fotoğraf çok çarpıcıdır. Fotoğrafın altında üç dilde Türkçe, Kürtçe, İngilizce olarak *"Kardeşimsin Hrant"* yazıyor. Ve bu fotoğrafı çeken gazeteci diyor ki, *"Üç dilde Hrant'ı bağrına bastı."*

Bu fotoğraf, aslında annemin nereden nereye geldiğinin göstergesidir. Egemenlerin bölüp parçalamaya politikasını boşa çıkarttığını gösteren bir fotoğraftır. Dili-dini, ulusu-mezhebi ne olursa olsun, onun için önemli olan aynı safta olmaktır.

En çok sevdiği sloganlardan biri, *"susma, sustukça sıra sana gelecek"*ti. Bir diğeri ise, *"anaların öfkesi katilleri boğacak!"* İHD'de kendisinin önlüğü olduğunu ve bu sloganın yazdığını söylemişti. Boyu kısa olduğu için önlükler yere değiyormuş, kendisi için kısaltmalarını istemiş ve bu sloganı yazdırmış. Zaten birçok eylemde bu önlükle fotoğraflarını görmüşsünüzdür.

Annem yaş aldıkça bilge bir kadın oldu. Her sözü, her davranışı, yılların imbiğinden süzülüp gelmiş ders niteliğindedir. Dostlarını her zaman korudu, kolladı. Elinden geldiğince yardım etti, yol gösterdi. Onun sayesinde içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulduğunu söyleyen çok kişi var.

Akrabalarına düşküncü. Biz daha çocukken *"bunlar sizin akrabanız, onları tanıyın"* diye öğütlerdi. Birlikte olunca güçlükleri daha rahat yeneceğimizi o zamandan biliyordu. Ömrü boyunca da hep birleştirici oldu. O yüzden herkesin sevgisini, saygısını kazandı.

O çocuklarıyla hep gurur duydu. Biz de onunla gurur duyduk. '96 yılında ölüm orucu sürerken annemi televizyondan seyrettik, çıkmış bir arabanın üzerine geniş bir kitleye konuşma yapıyordu. Sonra cezaevine görüşe geldi, arkadaşlardan biri *"Tansu Çiller gibi konuştun ana"* dedi, o sıra Tansu Çiller başbakandı. Annem *"sakın ha, beni onunla karşılaştırmayın, ben emekçilerin, devrimcilerin anasıyım, o burjuvaların"* diyerek sınıfsal bakışını da ortaya koymasını bildi.

İnsan ancak unutulduğu zaman ölmüş... Biz onu hiç unutmayacağız. O yüzden hep bizimle yaşayacak, yaşatacağız..

İsmail Cüneyt, Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde yoksul bir köylü ailesinin çocuğu olarak doğdu. Lise çağların-da devrimci düşüncelere ilgi duymaya başladı. 12 Mart 1971 darbesi gerçekleştiğinde lisedeydi ve tek başına kalmasına rağmen devrimci çalışmalarını aralıksız sürdürdü.

1973 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne girdi. Kararlılığı ve militanlığı ile faşizme karşı mücadelede öne çıktı, sivil faşistlerin ve devletin boy hedefi haline geldi. Sezai Ekinci ile Hacettepe'de, bu mücadele içinde tanıştılar; aynı devrimci grubun içinde yer aldılar. Bu yıllardaki beraberlik daha sonraki örgütlü mücadelenin içinde de hep sürdü.

1975 yılında profesyonel devrimciliğe karar verdi, üniversiteyi bıraktı. Kendi olanakları ile İstanbul'a geldi. Proletaryanın yoğun olduğu Kartal bölgesini seçti. Kısa süre içinde işçi ve emekçilerle bağlarını geliştirdi.

İsmail Cüneyt, örgütsel önderliğin siyasal bir perspektifle yürütülmesi gerektiğini kavramış seçkin bir devrimci militan tipiydi. ML klasikleri yalnızca okumakla kalmaz, onları en iyi şekilde inceler ve tartıştı. 1977 1 Mayıs sonrasında "devrimci muhalefet" olarak bir grup yoldaşıyla birlikte THKO'dan ayrıldılar. İsmail Cüneyt bu grubun önderleri arasında yer aldı. İlk olarak Adana il komitesinde görevlendirildi.

Adana'da ihtilalci komünist örgütlenmenin temellerinin atılmasında İsmail Cüneyt'in çok önemli bir yeri vardır. Militan, ilkeli ve uzlaşmaz yapısıyla Adana'nın anti-faşist gençlerine, işçi ve emekçilerine örnek olmaya, yol göstermeye çalıştı. Onların içinden sağlam kadrolar yetiştirdi ve Adana'yı örgütün "kadro kaynağı" haline getirdi. Adana'nın "Yılmaz abisi" olarak, onu tanıyan herkeste derin izler bıraktı.

19 Şubat 1979'da TİKB'nin kurucu kongresi niteliğindeki İMT'ye (İleri Militanlar Toplantısı) büyük bir sorumluluk duygusuyla katıldı. O toplantıda "buradan mutlaka bir örgüt çıkacak" diyerek, belirleyici bir rol oynadı. Kararlı tutumu ve önder özellikleri ile MK'ya seçilen en genç üye oldu. 24 yaşında örgütün ideolojik, siyasi, örgütsel inşasına önemli işler üstlendi, katkılar yaptı.

Ona yoldaşları "Stalin Mehmet" adını vermişti. Stalin'in Rusça kelime anlamı "çelik"ti. İsmail Cüneyt de çelik gibi bir iradeye, uzlaşmaz bir kişiliğe sahip olmasından ve "kavga ismi" olarak Mehmet'i kullanmasından dolayı "Stalin Mehmet" ismini aldı. Bir de Stalin'e benzeyen gür bıyıklarından...

Örgüt içinde gerçek adını bilen çok sınırlı kişi vardı. O yüzden işkenceci cellatlar onu "Stalin Mehmet" olarak aradılar, gerçek adını bir türlü öğrenemediler. Ta ki yoldaşları ölümünden sonra bir bildiriyle açıklayana dek...

12 Eylül'ün karanlık günlerinde ise, daha da çelikleşti. Her köşe başında bir tuzağın kurulduğu o günlerde, durmak bilmeden çalışan, hızla boşlukları dolduran biri oldu. Kendini sürekli geliştirmenin, örgütün ihtiyacı neredeyse orada olmanın ve ona uygun donanmanın simgesi haline geldi.

12 Eylül'ün en karanlık günlerinde İsmail Cüneyt komutasında Mehmet Ali

Kararlılığın, uzlaşmazlığın, cesaretin adı: İSMAİL CÜNEYT (STALİN MEHMET)

*Taş haline gelmiş damarlarım
Atomlarım bir kaya içine sıkıştırılmış
Kısık ve kabayım
Sıcaktım bir çağda
Donmuşum şimdi
Sertleşmişim
Hiçbir güneş eritemez beni
Hiçbir soğuk çatlatamaz
Delemeler zırhımı öyle kolay kolay
Kaldıraçlar oynatamaz beni yerimden
Kayalım ben
GRANİT*

Doğan ve Aslan Tel'in de içinde olduğu müfreze, bir eylem hazırlığı içinde Sefaköy'de bir evde buluştular. Gece yarısı polis baskınına uğradılar. Ve tıpkı Osman Yaşar Yoldaşcan'ın Bağcılar'da bir inşaatı kaleye çevirmesi gibi, onlar da Sefaköy'ü granitten bir kale yaptılar. İsmail Cüneyt, ateş açarak çemberi yarıp çıkarken, iki yoldaş bu granitten kaleyi zaptederek şehit düştü. İsmail'in komutasındaki Sefaköy direnişi, üç işkencecinin ölmesiyle sonuçlanmıştı. Üstelik faşist generallerin meydanlarda "ezdik-biçtik" diye nutuk attıkları bir dönemde. 1983 yılının Mart ayında...

Sefaköy, faşist cuntaya karşı direnişin bitmediğini, ihtilalci komünistlerin mücadeleyi kesintisiz sürdürdüklerini gösterdi. Hem de devrimin yenilgisinin kesinleştiği, yaprağın dahi kımıldamadığı o günlerde... Bir avuç "kır çiçeği" olarak "dövüşenler de var bu havalarda" dediler ve bu kez Sefaköy'den sarstılar ülkeyi...

İşkenceci katiller Sefaköy'den sonra İsmail Cüneyt'i her yerde fellik fellik aramaya başladı. Aylarca peşinden koş-tular, yakaladıkları her TİKB'liye onu sordular, ona ulaşmak için her tür işkenceyi yaptılar.

Sefaköy direnişinden 9 ay sonra 21 Aralık 1983 tarihinde İsmail Cüneyt'i yakalamayı başardılar. Aynı gün Gayrettepe 1. Şube bodrumunda kurşuna dizdiler.

İşkencede konuşmayacağını biliyorlardı. Zaten Sefaköy'den sonra öldürme hedefiyle arıyorlardı. İsmail Cüneyt, 12 Eylül sonrası gözaltında kurşunlanan ilk devrimci oldu. Kurşuna dizilmiş bedeninin fotoğrafını çekip gözaltına aldıkları yoldaşlarına gösterdiler; psikolojik olarak yıkmak ve konuşturabilmek için. Fakat tam tersi bir etki yaptı. O fotoğrafları gören yoldaşları, faşizme daha fazla bilinerek direnişlerini sürdürdüler.

İsmail Cüneyt (Stalin Mehmet) ihtilalci komünistlerin mücadelesinde örnek aldığı bir önder olarak her zaman yaşayacak!

Yozluğa, çürümeye, uzlaşmacılığa karşı, devrimci kararlılığın ve sağlamlığın sembolü olarak yol göstermeye devam edecek...

Rojava'ya saldırı, İsviçre'de protesto edildi

AKP yönetiminin Rojava'ya dönük hava saldırıları, 22 Kasım günü İsviçre'nin Zürih ve Basel kentlerinde, Proleter Devrimci Duruş ve Partizan'ın katıldığı eylemle protesto edildi.

İsviçre PDD

Gökhan Yıldırım tekrar tutuklandı

"Adil yargılama" talebiyle cezaevinde ölüm orucu yapan Gökhan Yıldırım, tahliye edilmesinin ardından tekrar tutuklandı.

G. Yıldırım, 26 Eylül 2016'da, Esenyurt'ta gözaltına alınmış, 20 gün süren işkencenin ardından, "uyuşturucu satıcılarına karşı eylemler" gerekçesiyle tutuklanmıştı. Yıldırım, 46.5 yıl hapis cezası almasının ardından, "adil yargılama" talebiyle 25 Aralık 2021 günü Tekirdağ Cezaevi'nde ölüm orucuna başladı. Gökhan Yıldırım, eylemin 255. günü olan 6 Eylül 2022'de, hakkında verilen "infaz erteleme" kararı ile tahliye edildi. Yine "adil yargılama" talebiyle ölüm orucu sürdürmekte olan İleri Kızılaltun 22 Eylül'de, Sibel Balaç ise 22 Ekim'de tahliye edildiler.

Tahliye öncesinde defalarca zorla müdahale

tehdidiyle karşı karşıya kalan Yıldırım, Balaç ve Kızılaltun, tahliyelerinin ardından yaşadıklarına ilişkin basın açıklaması yaptılar.

Yıldırım, tahliyesinin üzerinden yaklaşık 2,5 ay geçtikten sonra, savcılığın "infaz erteleme kararının kaldırılması" kararı ile, 22 Kasım günü Nurtepe-Çayan Mahallesi'nde gözaltına alındı ve tekrar tutuklanarak Tekirdağ Hapishanesi'ne götürüldü. "Hapishanede kalamaz" yönündeki kararları hiçe sayan savcılık, İnfaz Hakimliği'nin yaptığı itirazı "toplum güvenliği" gerekçesini öne sürerek dikkate almadı.

Devletin keyfi gözaltı ve tutuklama saldırıları, delilsiz yargılama ve ceza yağdırmaları son bulmalı; "adil yargılama" talep eden Gökhan Yıldırım derhal serbest bırakılmalıdır.

☆ 1 Aralık 1934- SBKP MK üyesi Kirov öldürüldü.

Kirov'un ölümü, emperyalistlerin sosyalist SB'yi içten çökertme çabalarının önemli halkalarından biriydi. Bunun üzerine Stalin, parti içindeki karşıdevrimci ajanları açığa çıkartmak için büyük bir hareket başlattı.

☆ 1 Aralık 1989- 12 Eylül döneminden sonra ilk öğrenci işgali, İstanbul Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda yapıldı.

☆ 5 Aralık 1936-SSCB'de Sosyalist Anayasa Kabul Edildi

Sovyetler Kongresi, Şubat 1935'te Anayasa Komisyonu kurdu. Bir yıl boyunca yürütülen çalışmalar sonucu oluşan taslak, 1936 yılında Sovyet toplumunda tartışmaya açıldı. SSCB'yi oluşturan bütün halkların dilinde 60 milyon nüsha basılan taslak, 36 milyon Sovyet yurttaşının katıldığı 527 bin mitingde tartışıldı. Milyonlarca Sovyet yurttaşının katıldığı tartışmalar sonucu oluşan SSCB Anayasası işçi ve emekçilerin tüm sosyal haklarını güvence altına alıyordu. Tarihte ilk kez bir anayasa, özellikle de çeşitli milliyetlerden oluşan bir uluslar bahçesi olan SSCB'de işçi ve emekçiler tarafından oluşturulmuş oldu.

☆ 7 Aralık 1993- Abidin Dino Öldü

23 Mart 1913 günü İstanbul'da doğan Abidin Dino Nazım Hikmet'in kitaplarına kapak çizimleri yaptı. Sovyet sanatçı Sergey Yutkeviç'le birlikte desinatörlük ve resim alanında kendini geliştirmek için Sovyetler

Birliği'ne gitti. Sinema çalışmalarına katıldı. İkinci dünya savaşında Türkiye'ye döndü. 1941'de arkadaşlarıyla Yeniler grubunu oluşturdu. Resimde Picasso'nun etkisinde kaldı. 1941 yılında açtığı sergiden dolayı sürgün cezası aldı. 1952'de Paris'e yerleşti. Nazım Hikmet "Mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin?" diye sorunca resim yapmadı, ama ona şiirle karşılık verdi. 7 Aralık 1993'te Paris'te yaşamını yitirdi.

☆ 9 Aralık 1987-Filistin İntifadası Başladı

Siyonist İsrail'in Filistin halkı üzerinde artan baskı ve katliamları, "kendi yurdunda sürgün" Filistin halkının intifadasını ateşledi. "Zafere Kadar Devrim"den uzlaşmacı bir çizgiye doğru evrilen Filistin Kurtuluş Örgütü'nün uzlaşmacı-teslimiyetçi çizgisine rağmen Filistin halkı, her

yaş grubundan "taş generalleri"

ile sokaklarda işgalci İsrail askerlerine karşı savaştı. FKÖ eliyle Filistin halkının devrimci özelliklerinin kazanmak istendiği bir ortamda Hamas gibi dinci-gerici kesimlerin güçlendi.

☆ 10 Aralık- Dünya insan hakları günü

☆ 13 Aralık 198- Erdal Eren Asıldı

12 Eylül askeri faşist cuntası, işe ilk olarak devrimcileri katletmekle başladı. Henüz 17 yaşında olan Erdal Eren, sahte raporlarla yaşı büyütülerek idam edildi. Erdal, kendinden önceki devrimciler gibi ölümün üstüne cesaretle yürüyerek ölümsüzleşti.

☆ 16 Aralık 1933- Dimitrov Leipzig Duruşmasında faşizmi yargılayan ünlü savunmasını yaptı.

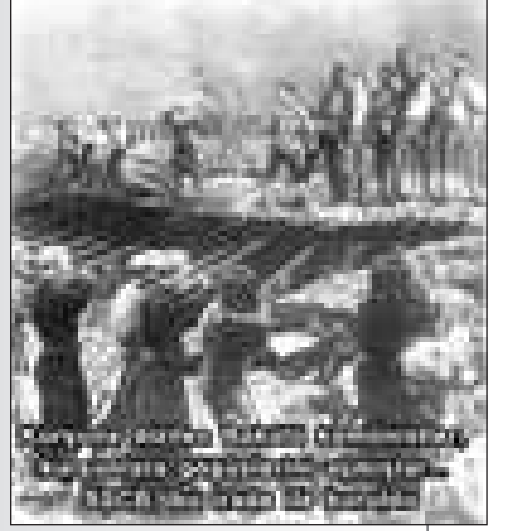
30 Aralık 1922- SSCB kuruldu

Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunan Bolşevikler, 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile birlikte bir halklar hapishanesi olan Rusya'da tüm uluslara kendi bağımsız devletlerini kurma hakkını tanıdı. "Avrupa'nın jandarması, Asya'nın celladı" olan Çarlık rejimi yıkılmış ancak iç savaş halen sürmekteydi. Yedi yıl süren savaşın zaferle sonuçlanması için tüm milliyetlerden Sovyet halkları omuz omuza vererek savaşırmıştı. Kendi yazgısını belirleme savaşında daha da perçinlenen bu kaynaşma, Sovyet cumhuriyetlerinin federasyon biçiminde örgütlenmesine giden sürecin zeminini oluşturdu. Önce bir dünya savaşı, ardından da bir iç savaş yaşamış olan Sovyet cumhuriyetlerinin zayıflayan ekonomileri ve yeni bir emperyalist saldırı tehdidi koşullarında tüm cumhuriyetlerin sosyalizme doğru daha hızlı ilerleyebilmeleri için birleşmek zorunluydu. Sosyalist inşada kilit rol oynayan üretim dallarının farklı farklı cumhuriyetlerde bulunması tüm Rusya'da sosyalist gelişmenin tam ve eksiksiz gelişimi için federasyon biçiminde örgütlenmeyi dayatıyordu. Emperyalist kuşatma altında bulunan sosyalist cumhuriyetlerin, sosyalizmin "emin bir kale"si haline gelmesi buna bağlıydı.

Trans Kafkasya Cumhuriyetleri'nin (Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan), Ukrayna ve Beyaz Rusya Sovyet cumhuriyetlerinin Sovyet Kongrelerinde alınan cumhuriyetlerin tek bir federasyon biçiminde örgütlenmesi kararları üzerine 26 Aralık 1922'de 10. Tüm Rusya Sovyetleri Kongresi toplandı. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kurulduğunu belirten sözleşme kongreye katılan cumhuriyetler tarafından onaylanarak SSCB resmen kurulmuş oldu.

Gönüllülük temeli üzerinde kurulan SSCB de, her cumhuriyetin istediği zaman Birlik cumhuriyetinden çekilme hakkı saklı tutulmaktaydı. Ulusal cumhuriyetlerin nüfusuyla orantılı olarak temsil edildiği SSCB de, tüm cumhuriyetler iç işleri, tarım, eğitim, adalet, sosyal yardım ve halk sağlığı konularında özerk, askeri işler, dış işleri, dış ticaret, demiryolları, ulaşım, maliye, beslenme ve ekonomi konularında ortak hareket ediliyordu.

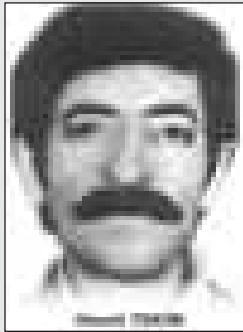
Tarihin tanıklık ettiği bu gelişme, kapitalist sömürünün devam ettiği ülkelerin işçi ve emekçilerine devrim mücadelesinin büyütülmesinde güçlü bir ilham kaynağı oldu.

Kasım-Aralık ayında şehit düşen ihtilalci komünistler

Hamit Tekin- 9 Aralık 1979

Sınıf mücadelesinde '60'ların ortasından itibaren yeralan Hamit Tekin (Hamido), DİSK'in kurulmasına ve 15-16 Haziran büyük işçi direnişine öncülük eden devrimci işçilerdendi. DSB'nin (Devrimci Sendikal Birlik) kurucularından oldu. HK tarafından katledildi.

Metin Aydın- 11 Aralık 1980

Adana'da polisle girdiği çatışmada şehit düşen Metin Aydın, Sezai Ekinci'nin yeğeniydi. Osman Yaşar Yoldaşcan'ın ölümünün ardından, "Adana'nın Osman'ı ben olacağım" diyerek ileri fırladı. Adana il komitesi üyesi iken, Yoldaşcan'dan bir ay kadar sonra, onun gibi çatışarak şehit düştü.

İsmail Cüneyt- 21 Aralık 1983

☆ 19 Aralık 2000- Cezaevleri katliamı

Siyasi tutsakların kazanımlarını yoketmeyi hedefleyen F tipi saldırısı, bütün hapishanelere yönelik vahşi bir katliamla gerçekleştirildi. Katliamda 28 tutsak şehit düştü. Tutsaklar kurdukları barikatlarda günlerce çatıştılar. F Tiplerine karşı başlatılan süresiz açlık grevleri ölüm orucuna çevrildi, büyük bir direniş başladı.

☆ 24 Aralık 1978- Maraş Katliamı

Devrimci mücadelenin yükselişini engellemeye çalışan faşistler, Maraş'ta katliam yaptılar. Devlet destekli sivil faşistlerin üç gün süren saldırıları sonucu 111 kişi yaşamını yitirdi, 210 ev ve 70 işyeri yakılıp yıkıldı. Darbe öncesi gerçekleştirilen kitle katliamları ve ardından ilan edilen sıkıyönetimler faşist cuntaya giden süreci başlattı.

☆ 28 Aralık 2011- Roboski katliamı

Hakkari'de kaçışa giden, çoğu çocuk yaştaki Kürt köylülerin üzerine yapılan bombardımanla 35 kişi katledildi.

21. yüzyıl ayaklanmalarla başladı

TİKB(B) 6. Konferans Belgeleri'nde bulunan ve "Devrim Günceldir" adlı kitapta yer alan bir bölümü, güncel ve tarihsel öneminden dolayı yayınlıyoruz.

Tunus'ta 18 Aralık 2010 tarihinde Muhammed Buazizi kendi bedenini ateşe verdiğinde, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerini de tutuşturmuştu.

Seyyar satıcı olan Buazizi'nin yaptığı eylemin sebebi, geçim kaynağı olan tezgahına el konulmasıydı. Ama kitlelerin yoksulluk, yolsuzluk ve işsizlik karşısında duyduğu büyük öfkenin ve acının sembolüne dönüştü. Milyonlarca Tunuslu sokaklara döküldü, protesto gösterileri başladı. Devletin ilk cevabı elbette eylemcilere yoğun şiddet uygulamak oldu. Ancak **direnışin gücü, 23 yıldır ülkeyi diktatörlükle yönetmekte olan Zeynel Abidin Bin Ali'yi bir ay içinde devirdi**. Diktatör, uçağına binerek ülkeden kaçmak zorunda kaldı.

Eylemler hızla diğer Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerine yayıldı. Mısır, Moritanya, Cezayir, Fas, Umman, Ürdün, Libya, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve hatta diktatör Bin Ali'ye sığınma izni veren tek ülke olan Suudi Arabistan... 2011'in Ocak ayında, onlarca ülkede kitleler sokaklarda gösteriler yapıyorlardı.

Tunus'taki eylem gerçekten kitlelerin kendiliğinden patlamasının yarattığı bir halk ayaklanmasıydı. Benzer biçimde Mısır'da da kitlelerin öfkesi, büyük Tahrir Meydanı direnişini yaratmıştı. Diğer Kuzey Afrika-Ortadoğu ülkelerinde ise, emperyalistler kitle hareketi başladığı anda müdahil oldular, ya da hareketi doğrudan kendileri başlattılar. Bunun da Afrika-Ortadoğu halkları için çok ağır bedelleri oldu; Arap Baharı, "Ortadoğu'nun Kışı"na dönüştü.

Bu durumu, tek tek ülkelerin 2011 ayaklanmaları sonrasında yaşadıklarına bakarak da görmek mümkün.

Arap "baharı"ndan Ortadoğu'nun kışına

Tunus'taki protestoları diğerlerinden ayıran çok önemli farklılıklar vardı. **En başta egemen sınıflar ve emperyalistler Tunus'taki eylemlere hazırlıksız yakalanmışlardı**. Aniden ve hızla büyüyen eylemler karşısında,

işbirlikçileri Bin Ali'den vazgeçmek zorunda kaldılar. **İkincisi geçmişte Sovyetler Birliği'nin etkisiyle ve laik Fransa'nın sömürgesi olduğu sürecin şekillendirmesiyle, Tunus tarihsel olarak laik bir ülkedydi**. Dahası kapitalizm ve sanayi belli düzeyde gelişmişti. Bu durum, genel olarak aşiret düzeninde ve petrol gelirleriyle yaşayan Arap-Müslüman ülkelerden farklı olarak işçi sınıfının ve sınıf mücadelesinin belli düzeyde gelişmesini getirmişti. Bunun etkisi, eylemler başladığı anda kendisini gösterdi. Sendikalar ve reformist partiler, Tunus'taki eylemlere önemli düzeyde yön verdiler. Öyle ki, protesto gösterilerine işçiler "bireysel" olarak değil, sendikalarıyla birlikte "örgütlü" olarak katıldılar. Ayrıca eylemler sırasında taban örgütlenmeleri oluşturuldu; direniş hapishaneleri, karakolları ve devlet kurumlarını doğrudan hedef aldı.

Tunus'ta diktatörün ülkeden kaçmasının ardından, Ekim 2011'de seçimler yapıldı. **Ayaklanmada yer almayan**

İslamcı Nahda Partisi, sosyal demokratların desteğıyle seçimleri kazandı. Ayaklanma ile kazandığını seçimlerde kaybeden Tunus halkı, sonraki üç yıl boyunca çeşitli biçimlerde direnişini sürdürdü. Suikastle öldürülen muhalif liderlerin cenazeleri kitlesel gösterilere sahne oldu. Kitlelerin devam eden direniş, Nahda yönetiminin ağır saldırısı ile karşılandı. Tıpkı diğer ayaklanma yaşanan ülkelerde olduğu gibi, İslamcı Nahda Partisi de (Müslüman Kardeşler'in uzantısı) ülkeye şeriat getirme girişiminde bulundu; eğitim sistemini dini eğitime çevirmeye çalıştı; Onların bütün bu çabaları kitlelerin daha büyük tepki göstermesine neden oldu. Eylemlerin ardı arkası kesilmedi, 2014 seçimlerini, daha laik bir yapıya sahip olan Nida Tunus Partisi kazandı. Ancak Tunus'ta hiçbir hükümet uzun süreli olamadı, dahası geri-ci-İslamcı partiler mecliste güç kazandı. Ve tabi ki, ayaklanmanın başlangıç noktası olan işsizlik ve ekonomik sorunlar çözülmedi. (*)

Mısır'da 25 Ocak'ta başlayan protestolar, "meydan işgalleri" konusunda önemli bir örnek yarattı. **Tahrir Meydanı, 1 milyondan fazla eylemcinin toplandığı bir direniş odağı oldu**. Devletin saldırısı da çok şiddetli ve pervasızdı. Mesela eylemin en fazla yükseldiği dönemde, develerin üzerinde kitlenin arasına dalan kılıçlı-palalı sivil-kontra güçler, çok sayıda eylemciyi öldürdüler. Keza kolluk güçlerinin kadınlara dönük cinsel saldırıları had safhaya çıktı. Ancak Mısır'da, işçi sınıfının da grevleriyle katıldığı çok etkili bir direniş sözkonusuydu. Saldırıların vahşeti, direniş bitirmeye yetmedi.

ABD, yokedemediğı direnişin içini boşaltmak için uğraştı. Sorosçu gençlik yapılanmaları da eylemleri reformize etmek, düzene karşı tehdit oluşturmayacak noktalara çekmek için direnişin içinde yer aldılar. Bunlardan 6 Nisan Hareketi'nin, 2007'de Mısır'daki büyük işçi grevi sırasında kurulduğu ve o tarihten itibaren ABD'den düzenli finansal yardım aldığı, önderlerinin ABD tarafından eğitildiğı biliniyordu.

Tunus'taki eylem gerçekten kitlelerin kendiliğinden patlamasının yarattığı bir halk ayaklanmasıydı. Benzer biçimde Mısır'da da kitlelerin öfkesi, büyük Tahrir Meydanı direnişini yaratmıştı. Diğer Kuzey Afrika-Ortadoğu ülkelerinde ise, emperyalistler kitle hareketi başladığı anda müdahil oldular, ya da hareketi doğrudan kendileri başlattılar. Bunun da Afrika-Ortadoğu halkları için çok ağır bedelleri oldu; Arap Baharı, "Ortadoğu'nun Kışı"na dönüştü.

Keza direnişin “internet üzerinden örgütlendiği” gibi, yaşamın doğasına aykırı tezler ileri sürüldü. Bütün bunlar, direnişin önemini azaltmaya çalışan Amerikan yöntemleriydi.

ABD emperyalizmi Tunus’ta Bin Ali’yi koruyamamıştı; Mısır’da Mübarek’i korumak için sonuna kadar çabaladı; ancak başaramadı. Mübarek, eylemler başladıktan 15 gün sonra istifa etti ve tutuklandı. Kasım 2011’de yapılan seçimleri, Müslüman Kardeşler kazandı ve Muhammed Mursi cumhurbaşkanı oldu. **Erdoğan’ın “kader ortağı” olarak gördüğü Mursi ve M. Kardeşler, ülkeyi çok hızlı biçimde şeriat yönetimine geçirmeye çalıştılar.** AKP’nin 10-15 yılda adım adım yaptıklarını bir yıla sığdırmaya kalktılar. Mısır halkı zaten İslamcı yönetime büyük tepki duyuyor, “devrimimizi çaldılar” diye suçluyordu. Bir de şeriatçı yasa ve uygulamalarla karşılaşmak, kitlelerin yeniden sokaklara dökülmesine neden oldu. Ancak Mısır halkının “devrimi” bir kere daha “çalındı”; Temmuz 2013’te askeri darbe ile Mursi görevden alındı. Ardından Mübarek, “eylemler sırasında kitlenin ölümüne sebep olmak”tan yargılanmasına rağmen, bir kaç yıl içinde beraat etti.

Libya halkı, Arap ayaklanmaları içinde en kötü “kaderi” yaşayan oldu. Kaddafi’nin Rusya ve Çin ile kurduğu ilişkilerden rahatsız olan ABD, Libya’da aslında çok etkisiz olan kitle eylemlerini bahane etti; **15 Şubat 2011’de aşiretler üzerinden Kaddafi’ye karşı savaş başlattı. Şeriatçı çeteler hızla devreye sokuldu, isyancılar Bingazi’yi ele geçirdi.** Ardından BM-GK (Birleşmiş Milletler-Güvenlik Konseyi) Mart ayında Libya’ya emperyalist müdahale kararı aldı. İki gün sonra Fransız uçakları Libya’yı bombalamaya başlamıştı. ABD uşağı Hüsnü Mübarek ve Zeynel Abidin Bin Ali gibi istifa ederek kendisini korumayı reddeden Kaddafi, ABD-Fransa-NATO işgaline karşı direniş kararı aldı. Ve Rusya ile Çin’in, Libya’yı dönemsel pazarlıklarına kurban etmesi sonucunda, Kaddafi 20 Ekim 2011’de İslamcı çeteler tarafından ele geçirildi; linç edilerek vahşice öldürüldü. Aynı süreçte, Libya’da çetelere destek vererek savaşın büyümesini sağlayan ABD’nin Libya elçisi de linç

edilerek öldürülmüştü.

Kaddafi diktatörlüğü döneminde, her şeye rağmen Sovyetler Birliği’nin etkisiyle önemli sosyal haklara sahip olan Libya halkı, savaş başladıktan sonra şeriatçı çetelerin vahşi karanlığının içine düştü. **Aşiretlerin ve El Kaide gibi şeriatçı örgütlerin herbiri, kendi bölgesinde “iktidar” oldu.** Libya’da iki ayrı hükümetin yanısıra, güney bölgelerdeki petrol alanlarında kendi hegemonyasını ilan etmiş aşiretler-İslamcı çete yönetimleri, ayrıca IŞİD ve El Kaide’nin kendi hakimiyet alanları oluştu.

Nisan 2019’da Tobruk Hükümeti’nin askeri temsilcisi General Hafter, şeriatçı Trablus Hükümeti’ne karşı bir hareket başlattı. Körfez sermayesinin ve Rusya’nın açık, Batılı emperyalistlerin örtük desteğini alan Hafter, güneydeki petrol yataklarının ve Trablus Hükümeti’nin üzerinde hakimiyet kurmak, Libya’yı yeniden birleştirerek ege-men olmak istiyor. Ancak Türkiye’nin Trablus Hükümeti’ne açık desteği, Batılı emperyalistlerin ise ikili oynayan tutumları nedeniyle işi çok kolay değil.

Yemen halkı, Şubat 2011’in ilk günlerinde ayaklandığında, hedefleri ABD yanlısı diktatör Ali Abdullah Salih’i devirmekti. **Yemen’deki ayaklanmanın Tunus ve Mısır’dan farkı, kitle hareketi olarak değil; savaş gücü yüksek aşiretlerin iktidardan pay isteme, ülkenin kuzeyi ile güneyi arasındaki eşitsizlikleri giderme amaçlı olarak başlatılmasıydı.** Hareketin gücü artınca, diktatör Salih çekilmek zorunda kaldı. Yardımcısı Abdurabbu Mansur Hadi, 2012’de cumhurbaşkanı seçildi. Salih’in devamı politikalar izleyen Suudi destekli Hadi’ye karşı, İran destekli Husiler silahlı çatışmalara başladı. Eylül 2014’te Husiler başkent Sana’ya girdiler. Bir mutabakat hükümeti kurma çalışmaları devam ederken, ABD destekli Mansur Hadi Aden’e kaçarak burada kendi hükümetini kurdu. **İç savaş bütün şiddetiyle başlayınca, Suudi Arabistan da sürece dahil oldu, 2015 yılında Yemen’i işgal etmeye, bombalamaya başladı.** 2012’den itibaren bölgeye toplanan el Kaideci radikal İslamcı çeteler de bu savaşta kendi hegemonya bölgelerini oluşturdular.

Yemen halkı halen bir taraftan Suudi

Arabistan saldırılarına, diğer taraftan İslamcı çetelere karşı direnişini sürdürüyor. Hatta zaman zaman S. Arabistan topraklarına giriyor, Suudi askeri üslerine saldırıyor.

Bahreyn’de Sünni yönetime karşı başkaldıran Şii halkın talepleri, Bahreyn’de önemli çıkarları olan Suudi Arabistan yönetiminin doğrudan müdahalesi ile ezildi. ABD’nin 5. Filo’sunun merkezi Bahreyn’de bulunuyor. Bu durumda ABD, Bahreyn’i kaybetmemek için, Suudi Arabistan eliyle en sert yöntemleri uyguluyor.

Diğer ülkelerdeki isyanlar ise daha kısa süreli oldu. Bazıları devletlerin ağır şiddeti ile yerle bir edildi.

Arap ayaklanmalarında ABD parmağı var mı?

Arap coğrafyasında çıkan ayaklanmaların tümünde, kitlelerin sokaklara dökülmesinin asıl nedeni, 2008’de patlak veren ekonomik krizin süren etkileri, işsizlik, yoksulluk, artan gıda fiyatları, zengin-yoksul uçurumunun artması, bunların sonucunda giderek kötüleşen yaşam koşullarıydı. Zaten 2009 yılından itibaren bu ülkelerde yer yer açlık isyanları görülmüyordu. Ekonomik taleplerle başlayan hareketler, hızla politik bir niteliğe büründü. Çünkü bu ülkelerin hepsinde, onyıllardır aynı diktatörün pervasız baskısı vardı ve buna karşı tepki de sözkonusuydu.

Ayaklanmaların niteliğindeki farklılıkları ve emperyalistlerin müdahale biçimlerini üç temel gruba ayırabiliriz.

Birincisi, Tunus ve Mısır’da doğrudan kitlelerin kendiliğinden patlaması ile ayaklanmalar başlamıştır. Kitle katılımı çok güçlü, eylemler diktatörü devirecek kadar etkilidir. Devrimci önderlikten yoksun olduğu için, hareketler sonrasında farklı yollara evrilmiştir. İki ülkede de İslamcı partiler, boşluklardan faydalanarak yönetimlere gelmiştir. Tunus, eylemler sürerken emperyalistlerin ideolojik-mali müdahalesinin etkili olmadığı tek ayaklanmadır. Mısır’da ise daha ayaklanma sürerken ABD’nin eli eylemin içine uzanmış, yönünü değiştirmeyi hedeflemiştir.

İkincisi Yemen ve Bahreyn’de ortaya çıkan, ekonomik-siyasi taleplerin etnik-mezhepsel taleplerin gölgesinde kaldığı eylemlerdir. Kitleler ekonomik sorunları yakıcı olarak yaşarken, ülke içinde klik çatışmalarının parçası haline gelmişlerdir.

* Özellikle koronavirüs salgını döneminde sağlık sisteminin çökmesi, ekonomik ve siyasi krizin derinleşmesi, kitlelerin tepkisini yeniden yükseltti. “Hükümet istifa” talepli eylemlerin artması üzerine, Temmuz 2021’de Cumhurbaşkanı, başbakanı görevden aldı ve meclis yetkilerini dondurduğunu açıkladı. Mecliste en büyük parti konumunda bulunan Nahda, bu kararı “darbe” olarak nitelendirdi.- yn.

Stratejik önemleri nedeniyle ABD'nin özel hedefinde olan bu ülkeler, Suudi Arabistan'ın doğrudan askeri müdahalesine maruz kalmıştır.

Üçüncü grup, Libya ve Suriye'de yaşananlardır. Bu ülkelerde ABD, doğrudan kendi işbirlikçisi bir hareketi, "kitle direnişi" gibi göstererek saldırıyı başlatmıştır. Libya'da başta ortaya çıkan ekonomik talepli kitle direnişi, aşiret savaşlarının şiddetinde kaybolmuştur. **Her iki ülkede de aşiretler ve İslamcı çeteler doğrudan ABD tarafından eğitilmiş, silahlandırılmış ve savaşa sürülmüştür.** Başka türlü güçlü orduların karşısında savaşı sürdürebilmeleri mümkün de değildir.

Cezayir, Ürdün, Moritanya gibi ülkelerde ise, başlayan ayaklanmalar daha cılızdır ve hızla bastırılmıştır.

Arap ayaklanmalarının kendi içinde farklılıkları çoktur. Ortak yanı ise önderlik boşluğudur. Elbette ki bazılarında geçmiş mücadele deneyimlerinin oluşturduğu bir birikim ve bilinç, eylem biçimlerinde ve taleplerin şekillenmesinde etkili olmuştur. Mesele Tunus'ta kurulan mahalle savunma komiteleri böyledir. Keza Tunus ve Mısır'da eylemlerin grevlerle desteklenmesi, Tunus'ta işçilerin eylemlere sınıf olarak sendikalarıyla katılmaları çok önemlidir. Ancak devrimci önderlik boşluğu ayaklanmaların kaderini belirlemiştir. Tunus'ta İslamcı partinin "solcu"ların desteği ile seçimleri kazanması ya da Mısır'da ordunun müdahil olmasının sevinçle karşılanması, bu eksikliğin çarpıcı göstergesidir.

Ancak yaşanan halk ayaklanmaları her koşulda eğitici; sınıf mücadelesinin kolektif birikimidir. **Bu ayaklanmalar sadece kendi ülkelerinin mücadele geleneğine değil, dünya işçi ve emekçilerine önemli dersler bırakmışlardır.** Tahrir Meydanı'nda günler boyunca oturan kitlenin oradaki yaşamı örgütlemesi; Tunus'ta yağmacılara karşı mücadele, böyle örneklerdir. Sonrasında ABD'de "Wall Street'i işgal et" eylemlerinden, Türkiye'deki Hazine Ayaklanması'na kadar dünyanın dört bir yanına örnek olmuşlardır.

Bölgede diktatörlerin devrilmesine yol açan ayaklanmaların yaşanması, kimi reformist çevreler tarafından başlangıçta "devrim" olarak adlandırılmıştı. Oysa **bu ülkelerde "diktatörlükler" değil, sadece "diktatörler" yıkıldı. Sistem bütün kurumlarıyla yerinde durmaya devam etti.** Elbette

Bölgede diktatörlerin devrilmesine yol açan ayaklanmaların yaşanması, kimi reformist çevreler tarafından başlangıçta "devrim" olarak adlandırılmıştı. Oysa bu ülkelerde "diktatörlükler" değil, sadece "diktatörler" yıkıldı. Sistem bütün kurumlarıyla yerinde durmaya devam etti. Elbette diktatörleri yıkacak düzeyde bir kitle hareketi, düzeniçi reform mücadelesinin önemli bir parçasıdır. Sisteme karşı kazanılan her zafer, kitlelerin moralini yükseltir; kendi gücüne güvenmesini sağlar. Sonuç olarak devrimci önderlik boşluğu önemli bir eksiklik yaratmakla birlikte, ayaklanmaların herbiri sınıf mücadelesine son derece önemli deneyimler kazandırmıştır.

diktatörleri yıkacak düzeyde bir kitle hareketi, düzeniçi reform mücadelesinin önemli bir parçasıdır. Sisteme karşı kazanılan her zafer, kitlelerin moralini yükseltir; kendi gücüne güvenmesini sağlar. Sonuç olarak devrimci önderlik boşluğu önemli bir eksiklik yaratmakla birlikte, ayaklanmaların herbiri sınıf mücadelesine son derece önemli deneyimler kazandırmıştır.

ABD'nin Bush dönemindeki Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, 2000'lerin başlarında "Kuzey Afrika'dan Ortadoğu'ya 21 ülkenin yönetimi değişecek" cümlesini kurmuştu. Bu cümle aynı zamanda Bush'un "Büyük Ortadoğu Projesi"nin özeti gibiydi. Ve buna uygun olarak, **2008 yılından 2011'e kadar sadece Mısır, Yemen ve Bahreyn'den 5 binden fazla kişi ABD'nin düzenlediği kurslara katıldı.** Bu kurslarda teknoloji kullanımından kitle eylemlerinde yönlendirici olmaya, askeri eğitimden ideolojik eğitime kadar çok yönlü biçimde donatıldılar. Böylece ABD uşağı olmaları sağlandı. Zaten **böyle olmasaydı, dağınık aşiretlerin köylü yığınların Libya'nın düzenli ordusu ile savaşacak güce erişmeleri mümkün olmazdı. Keza Suriye'de ya da Libya'da muhaliflerin silah ve teçhizatının hiç bitmemesi de çarpıcıdır.** Sadece askeri boyutuyla değil, siyasal olarak da önemli müdahaleler söz konusudur. Ayrıca bu ülkeler ve kentler, ellerindeki çantalarda dolar desteleri ve "ülkeyi yeniden inşa projeleri"yle dolaşan Amerikalı, İngiliz, Fransız ajanlarla dolmuştur.

Tüm bu gerçekler, Arap ayaklanmalarının "Amerikan oyunu" olduğu, Arap ülkelerine "tuzak kurulduğu" yönündeki değerlendirmelere dayanak yapılmaktadır. Başta ABD olmak üzere emperyalistlerin kitle hareketlerini yönlendirmeye çalışması, başkadır; her şeyin onların istediği şekilde cereyan ettiğini ileri sürmek bambaşka... Bu bakış açısı, eylemlerin gerçek yüzünü perdeleyen, kitlelerin yaşadığı ve patlama unsuruna dönüşen sorunları anlamayan; üstelik kitlelerin eylem gücüne güvenmeyen, komplocu bakış açısıdır.

Emperyalistlerin iradi biçimde ülkelerin-halkların kaderini değiştiremeyeceği gerçeği, son on yıldaki savaş içinde bir kere daha kanıtlanmıştır. Tarihin öznesi işçi ve emekçi kitlelerdir. Emperyalistlerin yaptıkları müdahaleler, ancak işçi ve emekçilerin

ekonomik-siyasi yaşam koşulları, bilinç ve örgütlülük düzeyleri kadar etkili olabilmektedir.

Sudan'da ayaklanma diktatörü devirdi

Sudan, Arap ayaklanmalarının başladığı 2011 yılında büyük kitle eylemlerine sahne olmuştu. Ancak o dönemde ülke yönetiminde değişiklik yapabilecek güce ulaşmamış, kitle hareketi de giderek sönümlenmişti. **8 yılın ardından yükselen yeni bir eylem dalgası, Sudan'da diktatörün devrilmesine kadar uzanan çok önemli değişiklikler başladı.**

Protestolar Aralık 2018'de başladı. Bir tarafta ekonomik kriz nedeniyle ekmek fiyatlarının bir anda üç katına fırlaması, temel gıda ve ihtiyaç maddelerine fahiş zamlar yapılması ve IMF reçetelerinin yarattığı yoksullaşma vardı. Diğer tarafta ise Sudan diktatörü Ömer el Beşir, kendisinin 5. kez "seçilmesi"ne olanak sağlayan bir yasayı meclisten geçirmişti. 30 yıllık diktatörlüğünü ömür boyu iktidarda kalma çabasına dönüştürmesi, ekonomik kriz ve ekmek zamlarıyla birleşince, kitlelerin öfkesi patladı.

Aylar süren ve bütün ülkeyi saran protesto eylemleri ve ayaklanmalara rağmen Diktatör Ömer el Beşir istifa etmeyi reddetti. Bu koşullarda halk ayaklanmasının dozu giderek yükseldi ve doğrudan sisteme yöneldi. **İlk talep, ekmek zamlarının geri alınması iken, siyasal talepler hızla yükseldi; özgürlük, adalet, kadın hakları, diktatörün istifası... Ve "devrim" talepli sloganlar, eylemlerin merkezine oturdu.**

Eylemlere defalarca resmi polis ya da gayri resmi kontra güçleri tarafından ateş açıldı, onlarca insan öldü. Şubat 2019'da sıkıyönetim ilan edilince, saldırılar daha da sertleşti. Ancak eylemin örgütlülüğü de süreç içinde farklılaştı. Çok sayıda kitle örgütü biraraya geldi ve ortak bir "komuta merkezi" oluşturdular. Eylemlerde özellikle kadınlar öne çıktılar; böylesine baskıcı ve gerici bir yönetim altında hakları gaspedilen kadınlar, ayaklanmanın da öncü gücüne dönüştüler. 6 Nisan 2019'da kitle, hem Beşir'in başkanlık sarayını ve hükümet binalarını hem de önemli devlet kurumlarını kuşatan bir oturma eylemi başlattı. Eylemin 5. gününde, artık sadece diktatörün değil sistemin de tehlikeye girdiğini farkedenden egemenler,

orduyu harekete geçirdi ve Beşir görevden alındı.

Ordu darbe yaptıktan sonra, ayaklanmayı bastırmak, devrim talebini geriletmek, sistemin bozulan kurumlarını yeniden ve daha baskıcı bir yöntemle inşa etmek için büyük çaba harcadı. Ancak halkın direnişini bitiremedi ve bazı tavizler vermek zorunda kaldı. Stratejik öneme sahip topraklara kurulmuş, sürekli darbeler ve diktatörlüklerle yönetilen petrol zengini bu ülke, **ekonomik ve siyasi açıdan bütün dezavantajlarına, özellikle Beşir'in kurduğu şeriat rejiminin yarattığı büyük baskıya rağmen, hem 30 yıllık diktatörlüğü boyunca büyük direnişler gerçekleştirmiş, hem de sonunda bu diktatörlüğü yıkmayı başarmıştı.** (*)

Bu yanıyla Sudan, Arap ayaklanmaları içinde özel bir yer oluşturuyor. 2010'da başlayan ayaklanma dalgasının görece küçük bir boyutunu yaşarken; 8 yılın ardından, daha güçlü yükselişine sahne oldu. Üstelik önceki ayaklanmanın derslerinden yararlandığını, ayaklanmaya önderlik edecek merkezi bir kurum oluşturduğunu görmek mümkün. **Sudan, yenilmiş bir ayaklanmadan, "devrim" talepli yeni bir dalga yükseltmeyi, diktatörü devirmeyi ve askeri darbeyi gerileterek önemli haklar kazanmayı başardı.**

"Biz yüzde 99'uz"

Arap Ayaklanmaları ile başlayan dalga, Batılı emperyalist ülkeleri de hızla sardı, sarstı. ABD'de *"biz yüzde 99'uz"* eylemleri, hiç beklenmedik biçimde emperyalizmin kalbinde sistem protestosu yarattı ve bu slogan, tüm dünyada ezilenlerin sloganına dönüştü.

"Wall Street" isminin tarihsel bir anlamı var. Amerika kıtasını işgal eden sömürücü "beyazlar", kendilerini Kızılderililerin ve yoksulların öfkesinden korumak için New York'ta bu bölgeye bir duvar inşa etmişler; bölgenin ismi "Wall Street" (Duvar Caddesi) olmuş. Sonrasında Wall Street, finans kapitalin merkezi ve sistemin sembolü haline geldi. 17 Eylül 2011 günü, kapitalist sömürünün bu sembolü karşısında, Zucotti Park'ta eylemler başladı, çadırlar kuruldu. Birkaç yüz kişiyle başlayan eylem, giderek kitleselleşti, hatta tüm dünyayı

etkisi altına aldı. Eylemciler, gelir dağılımından en büyük payı alan en zengin yüzde 1'i, yoksulluğun, açlığın sorumlu su olarak hedefe çıktılar.

"Wall Street'i işgal et" eyleminin çıkış noktası 2007'den itibaren ABD'deki işçi ve emekçileri etkisi altına alan ekonomik kriz olmuştu. Milyonlarca kişinin işten atıldığı, iflasların, yoksulluğun had safhaya yükseldiği; aynı zamanda büyük tekellerin yöneticilerinin milyon dolarlık primler-ikramiyeler almaya devam ettiği, şirketlerin kar patlamaları yaptığı bir ekonomik krizdi bu.

İşgal başladığında, ABD'nin sömürücüleri küçümsediler bu eylemi. Plaza-ların pencerelerinden bakan zenginler, eylemciler polisten dayak yerken *"biz yüzde 1'iz"* diye dövizler astılar. Ama aşağıdaki kitle her geçen gün büyüdü; krizle işsiz kalanlar, sağlık sistemine tepki duyanlar, savaş karşıtları, paralı eğitim mağdurları, öğrenciler, siyahlar, göçmenler, her kesim eyleme katılmaya, kendi sorununu ifade etmeye başladı. Ve en önemlisi, **1981 yılında yaşanan 10 bin kişilik grevden bu yana, ABD genelinde hiç bir eyleme katılmamış olan sendikalar katıldı işgal eylemine.**

Eylemin en büyük zayıflığı, devrimci bir önderlikten ve örgütlülüğ-ten yoksun olmasıydı. Yunanistan ve Fransa gibi ülkelerde hem bir mücadele deneyimi, hem de belli düzeyde sendikal örgütlülükler sözkonusuydu. ABD ise, sendikal örgütlülüğün son derece zayıf ve işbirlikçi olduğu; tarihsel birikimleri ve kolektif mücadele bilinci darbelenmiş bir ülkeydi. Bu durum, el yordamıyla öğrenmelerini, burjuvazinin "demokrasi" ve "örgütlülük" gibi konulardaki demagojilerinden etkilenmelerini getiriyordu.

"Biz yüzde 99'uz" eylemlerinde bu zayıflıklar kendini en somut haliyle gösterdi. **Eylemciler örgütsüzlüklerinin en büyük başarıları olduğunu zannettikler, "siyasete karşı" olmakla övündüler.** 1789 Fransız Devrimi'nden örnekle *"doğrudan katılımcı halk meclisi"* ile karar alma süreci işlettiler. Hiyerarşiye, temsille, önderliğe izin vermediklerini belirttiler. Ancak **yaşam ve eylem, onları da "eğitiyor"du; çeşitli biçimlerde**

Sudan, Arap ayaklanmaları içinde özel bir yer oluşturuyor. 2010'da başlayan ayaklanma dalgasının görece küçük bir boyutunu yaşarken; 8 yılın ardından, daha güçlü yükselişine sahne oldu. Üstelik önceki ayaklanmanın derslerinden yararlandığını, ayaklanmaya önderlik edecek merkezi bir kurum oluşturduğunu görmek mümkün. Sudan, yenilmiş bir ayaklanmadan, "devrim" talepli yeni bir dalga yükseltmeyi, diktatörü devirmeyi ve askeri darbeyi gerileterek önemli haklar kazanmayı başardı.

örgütlenme ihtiyacı kendini gösterdi. Eylemlerin başlamasının ardından bir haftada 25 bin işçinin sendikaya üye olması, bu sürecin ürünüydü. Keza yemeğin ortaklaştırılması, *"kriz ekonomisi"* gibi teorik ya da *"çatışma teknikleri"*, *"kelepçe sökme yöntemleri"* gibi pratik konularda dersler verilmesi, eylemlerin örgütlenmesi, çatışmaların yönetilmesi vb. her faaliyet, kendi içinde bir örgütlülüğe dönüştü. Çeşitli komiteler, kurumlar belirdi.

Diğer taraftan, **bir yıldan uzun süren bu eylemlerin tümünde, şu ya da bu siyasetçinin değil, kapitalist ekonominin yasalarının, uygulamalarının açık biçimde hedef tahtasına çakılması büyük başarıydı.** '68 devrimci hareketi nasıl antiemperyalist bir nitelik taşıyorsa, **"Biz yüzde 99'uz"** eylemleri de antikapitalist bir içeriğe sahipti. Bu yanıyla 1999 yılında Seattle'de başlayan, DTÖ, IMF gibi emperyalist kurumların toplantılarını protesto eden ve 11 Eylül saldırılarının ardından bir kırılma yaşayan antiemperyalist eylemcilerin de eksik yanını tamamladılar. Talepleri günlük ihtiyaçların ötesine geçti. Sadece harç zamlarının geri alınmasını değil, eğitimin ücretsiz olmasını talep ettiler mesela; sadece emeklilerden kesintilerin kaldırılmasını değil, devletin sosyal güvenlik yönünün yeniden tanımlanmasını istediler; sadece neye karşı olduklarını değil, devletten neyi istediklerini de formülle ettiler. Hazırladıkları *"antikapitalist manifesto"*, eylemlerini bir adım ileriye götürdüklerini gösteriyordu. *"Zararlar kamulaştırılıyor, karlar özelleştiriliyor"* diyerek, kapitalizme ve kapitalist devlete karşı çıktılar.

Elbette bu talepleri, eylemlerin çok iradi ve bilinçli olduğu anlamına gelmiyordu. Ancak kitlelerin sisteme, sömürüye, ekonomik krizlere ve siyasi baskılara karşı ne kadar öfkeli olduğunu ve ne kadar büyük bir arayış içinde olduğunu gösteriyordu.

ABD'de başlayan "İşgal et" eylemi, tüm dünyada kitleleri harekete geçirdi. Pek çok ülkede, New York'takine benzer biçimde merkezi parklara çadırlar kuruldu, parklar işgal edildi, az sayıda insanla başlayan eylemler giderek kitleselleşti ve krizden etkilenen tüm kesimleri içine alarak yaygınlaştı.

2007'de ABD'den başlayarak 2008 yılında dünyaya yayılan ekonomik kriz, tüm ülkelerde yoksulluğu, işsizliği, gelir dağılımındaki eşitsizliği

* Askeri darbe sonrası saldırı ve katliamlara karşı kitle eylemleri devam edince, solcu-muhafiz kurumların da (Özgürlük ve Değişim Güçleri) içinde olduğu bir Ulusal Mutabakat Hükümeti kuruldu. Bu hükümet, dini baskıların gevşetilmesi başta olmak üzere bazı önemli iyileştirmeler de yaptı. Ancak egemen sınıflar ve emperyalistlerin oluşturduğu baskı ortamı, ABD'nin "İsrail'le normalleşme" dayatması ve IMF anlaşması nedeniyle, Sudan Komünist Partisi Ekim 2020'de koalisyondan çekildi.- yn.

derinleştirmişti. Dünyanın her tarafında kitleler, hükümetlerin zenginlere “kurtarma”, yoksullara ise “saldırı” paketleri hazırladığına tanık oldu, bu paketler ile yoksulluğu daha da büyüdü. **Bu nedenle, eylemleri de birbirine benzedi; birbirlerinden esinlendiler, güç aldılar, farklı ülkelerde, aynı taleplerle sokağa çıktılar.**

Eylemcilerin ismi, 15 Mayıs'ta İspanya'da Puerta del Sol Meydanı'nı (Güneşin Kapısı Meydanı) işgal edenlere atfen “öfkeliiler”, eylemlerin ismi “Wall Street'i işgal et” sloganından esinlenerek, “işgal et” olarak ortaklaştırıldı. Eylemlerde enternasyonalizm ve dayanışma öne çıktı. Dünyanın dört bir yanındaki işçi ve emekçiler, aynı yoksulluğu ve tepkiyi taşıdıklarını, aynı sorunlara karşı harekete geçtiklerini, isimleriyle de sembolleştirmiş oldular.

İrlanda'nın başkenti Dublin, 2011 yılı Ekim ayının ilk günlerinde işgal eylemine başladı. Kentin en işlek caddelerinden Dame üzerindeki Merkez Bankası'nın önünde “*Dame Caddesi'ni işgal et*” sloganını yükselttiler. Krizden en çok etkilenen ülkelerden biri olan İrlanda'da eylemcilerin talepleri, AB ve IMF'nin İrlanda'nın iç işlerinden uzak durması, özel borçların yükünün İrlanda halkının omuzlarına yüklenmemesi, ülkenin gaz ve petrol rezervlerinin sahipliğinin İrlanda halkına iade edilmesi ve gerçek katılımcı bir demokrasinin hayata geçirilmesi olarak sıralandı.

Fransa'da aynı günlerde, işçiler bir günlük grev gerçekleştirdiler. Beş sendikal konfederasyonun (CGT, CFDT, FSU, Solidaires ve UNSA) katılımıyla, ülke genelinde 200 bölgede, onbinlerce kişinin katıldığı protesto yürüyüşleri yapıldı. Eylemin temel sloganı “*Krizin faturası işçilere kesilemez*” oldu. Bu eylemlerden bir yıl önce emeklilere dönük hak gasplarına karşı, “*Bizler emeklilerin askeriyiz*” diyerek sokaklara dökülen lise öğrencileri de eylemlerde yerini aldı. Lise öğrencilerinin sendikası Ulusal Liseli Öğrenciler Birliği'nin (UNL) çağrısıyla pek çok okulda eğitim durduruldu.

Sürekli eylem ve genel grevlerle sarsılan Yunanistan da “işgal et” eylemlerine dahil oldu. Önce avukatlar, rafineri ve petrol sektörü ve liman işçileri harekete geçti. Ardından ulaşım çalışanları 48 saatlik greve başladılar. Öğretim üyeleri, sağlık çalışanları ve cezaevi personeli ise, iş durdurma gerçekleştirdi.

Devrimci önderlik yoksunluğu, eylemlerin sonuç alıcı olmasının önündeki en büyük engeldi. Buna rağmen kitlelerin bu hareketi, egemenleri fazlasıyla ürküttü. Arap coğrafyasında kitlelerin bu arayışları emperyalistler tarafından radikal islamcı hareketlerin büyümesine kaldıraç yapıldı. Avrupa ülkelerinde ise, bir taraftan aşırı şiddet kullanımı ile devlet terörünün artırılması, diğer taraftan hareketin reformize edilmesi sözkonusuydu. New York'da 700 eylemcinin gözaltına alındığı gün, JP Morgan Case adlı tekelin, New York polis teşkilatına 4.6 milyar dolar bağışta bulunması ve Wall Street çadırlarına Michael Moore gibi kapitalizm-içi reform savunucularının akın etmesi, bu durumun iki yönünü de ortaya koyuyordu.

Bir başka eylem yeri, Darfur'daki katliam ve ABD'nin hedefe çıkmasıyla sıkça gündeme gelen Sudan oldu. Güney Sudan'ın 9 Temmuz'da bağımsızlığını ilan etmesinin ardından, kuzey bölgesi petrol rezervlerini önemli ölçüde kaybetmiş ve ekonomik krizin etkilerini daha şiddetli hissetmeye başlamıştı. Başkent Hartum'da yüzbinlerce kişi, gıda fiyatlarını protesto için eylem gerçekleştirdi.

15 Ekim 2011 günü, dünyanın 82 ülkesinde 951 kente yapılan eylemlere yüzbinlerce insan katıldı; kapitalizme olan öfkelerini ve Wall Street'te yaşanan işgali desteklediklerini haykırdılar.

Eylemlerin en çatışmalı geçtiği yer, 250 bin kişinin yürüyüş yaptığı İtalya'nın başkenti Roma oldu. Göstericilerin bir kısmı, devrimci simgeleri kullanarak maskelerle eyleme katıldı. Polis eylemcilere gözyaşartıcı bombalarla saldırınca, çatışmalar büyüdü. İspanya'da, Madrid'deki eyleme 500 bin kişi katıldı. “*Öfkeliiler*” adını ilk kullanan ve dünya genelinde hareketin başlangıç noktasını oluşturan Madrid'liler, en kalabalık eylemi gerçekleştirdiler.

ABD'de 100 ayrı şehirde eylem gerçekleştirildi. En büyük eylem, “*Wall Street'i işgal et*” eylemlerinin başlangıç noktası olan Zuccotti Parkı'nda oldu. Polisin saldırısıyla çıkan çatışmada, onlarca kişi gözaltına alındı.

İngiltere'de eylem, Londra'da finans merkezi yakınlarındaki St Paul Katedrali önünde, “*Londra borsasını işgal et*” sloganıyla gerçekleştirildi. Eylem, gece de polisin saldırısı ve çatışmayla devam etti.

Almanya'da Frankfurt'daki Avrupa Merkez Bankası'nın önünde çadırkent kuruldu. “*Tarih boyunca devrimler olmuştur, şimdi de devrim zamanı*” diyen kitleler, kapitalizme karşı sloganlar haykırdılar.

Latin Amerika'da, Arjantin, Şili ve Meksika, binlerce göstericinin eylemi ile hareketlendi.

Saraybosna'da kitleler Che'nin resmini taşıyarak “*Kapitalizmin ölümlü insanlığın özgürlüğüdür*” sloganını haykırdılar.

İsveç Stockholm'de 500 kişi kızıl bayraklarla yürüdü.

Filipinler'in başkenti Manila'da eylemler yapıldı.

Avustralya'da, Sydney'deki eylemde 600 kişi Avustralya Merkez Bankası'nın dışında kamp kurdu.

Melbourne'da “*Melbourne'ü işgal et, Filistin'i değil*” sloganıyla yürüdüler.

Dünyanın en zengin ülkelerinden İsviçre'nin başkenti Bern'de 100 kişi meclis binası önünde toplandı. Zürih'te eylemciler, “*Bankaları değil, halkı kurtarın*” sloganlarıyla yürüdü.

Asya'nın finans merkezi Hong Kong'da 500 kişi eylem yaptı.

Tahran'da göstericilerin çoğu kadındı ve İran'da ABD çıkarlarını temsil eden İsviçre Büyükelçiliği önünde bir gösteri yapıldı.

Devrimci önderlik yoksunluğu, eylemlerin sonuç alıcı olmasının önündeki en büyük engeldi. Buna rağmen kitlelerin bu hareketi, egemenleri fazlasıyla ürküttü.

Arap coğrafyasında kitlelerin bu arayışları emperyalistler tarafından radikal islamcı hareketlerin büyümesine kaldıraç yapıldı. Avrupa ülkelerinde ise, bir taraftan aşırı şiddet kullanımı ile devlet terörünün artırılması, diğer taraftan hareketin reformize edilmesi sözkonusuydu. New York'da 700 eylemcinin gözaltına alındığı gün, JP Morgan Case adlı tekelin, New York polis teşkilatına 4.6 milyar dolar bağışta bulunması ve Wall Street çadırlarına Michael Moore gibi kapitalizm-içi reform savunucularının akın etmesi, bu durumun iki yönünü de ortaya koyuyordu.

Fransa'da “Sarı Yelekli” ayaklanma

Fransa 2000'li yıllar boyunca, tüm dünyada büyük etki yaratan eylemlerle sarsıldı. Bu süreçte değişen hükümetlerin değişmeyen saldırı ve sömürü programları, her defasında Fransız işçi ve emekçilerinin eylemlerine çarptı.

2005 yılında patlayan banliyö ayaklanmaları, 2006 yılında hükümetin hazırladığı iş yasasına karşı kitlesel grev ve işgaller, 2007 ekonomik kriziyle birlikte emeklilik haklarını gaspetmeye dönük yasa tasarısı gündeme geldiğinde, liselilerin “*biz emeklilerin askeriyiz*” pankartlarıyla sokaklara dökülmesi, devleti korkutmuş ve geri adım atmaya zorlamıştı.

2016 yılında yaşanan “Gece Ayakta” eylemleri, bu eylemlerin birikimleri üzerinden yükselmışti. Başlama nedeni hükümetin hazırladığı yasa tasarısının çok ciddi hak gaspları getiriyor olmasıydı. Hazırlanan yeni çalışma yasa tasarısı, patronlara “*ekonomik kriz*” gerekçesiyle işten çıkarma,

maliyetleri kısma ve mesai saatlerini haftalık 35 saatten 44-60 saate çıkarma gibi haklar veriyordu. Keza tazminatsız işten çıkarmayı kolaylaştırıyor, “kiralık işçi” uygulamasını yaygınlaştırıyordu. Üstelik bütün bu saldırılar, “işsizliği azaltma” demagojisiyle öne sürülmüştü. Ülkede, işsizlik son 50 yılın en yüksek düzeyine ulaşmışken, genç işsizlik rekorlar kırıyordu.

Şubat ayında hazırlanan yasa tasarısı için Mart 2016’da kitleler sokaklara döküldü. Eylemler, direnişler, grevler, işgaller, boykotlar peşpeşe patladı. İki büyük genel greve tahminlerin çok üzerinde kitle katıldı. Yaygın polis saldırıları, gözaltılar ve devletin eylemcileri küçümseyen, aşağılayan söylemleri ise, eylemleri yeni bir boyuta taşıdı. 31 Mart tarihinden itibaren “Gece ayakta” eylemleri ile, dünya direniş tarihine yeni bir kavram kazandırdılar.

“Gece ayakta” eylemleri, hareketin sendikaların kontrolünden çıkışının ifadesiydi. Özellikle öğrenci gençlik, sendikaları ve öğrenci derneklerini aşan bir mücadele ve örgütlenme hattına girdi. Fransa’nın dört bir yanında, kent meydanlarında akşam forumları düzenlenmeye başlandı. Bu forumlara onbinlerce insan katıldı, tartıştı. Buralarda “üniversite kurulları” oluştu, kuruldu ve bu kurullar kendi içinde bağlantıya geçti. Forumlar, “Fransa gece ayakta” (Nuit Debout) eylemlerine dönüştü. Paris’teki Republique Meydanı başta olmak üzere, kent meydanları işgal edildi. Her akşam saat 18’den itibaren meydanlara yığılan kitle, sadece yasa tasarısını değil, genel olarak ülkenin siyasi sorunlarını konuşuyor, tartışıyor, sanatsal etkinlikler düzenliyordu. Ve yasanın geri çekilmesinin ötesinde, daha ciddi ve köklü siyasal-ekonomik talepler ileriye sürülüyordu. **Eylemler işçilerle öğrenciler arasındaki dayanışmayı da güçlendiriyordu.**

Bu güç, iki yıl sonra patlayan “Sarı Yelekliler” isyanında kendisini daha açık ortaya koydu. 17 Kasım 2018 günü, **yüksek akaryakıt fiyatları ve yoksul kesimi daha da ezen vergi reformlarına tepki olarak başlamıştı Sarı Yelekliler (Gilet Jaunes) eylemleri.** Önce otobanlara barikatlar kurmuş, ardından kent merkezleri eylem alanlarına çevrilmişti. Devletin zam ve vergi paketlerini geri çekeceği duyurması da kitleyi durdurmaya yetmedi. Cumhurbaşkanı Macron’un istifası başta olmak üzere, öne sürdükleri talepler kabul edilinceye kadar eylemlere devam edeceklerini açıkladılar.

Her Cumartesi, “eylem günü”ydü. Sokaklara çıkıyor, pervasızca saldıran polise karşı direniyor, saatler süren çatışmaların ardından, ertesi hafta yeniden buluşmak üzere ayrılıyorlardı. Eylemlerin sadece ilk yılında, gösterilerde toplam 11 kişi hayatını kaybetmiş, yaklaşık 1800’ü polis olmak üzere 5 binden fazla kişi yaralanmış, 13 bine yakın kişi gözaltına alınmış, 3 binden fazla kişi tutuklanmıştı.

Ancak bu saldırılar eylemleri durdurmaya

yetmedi. Tersine daha büyük bir kararlılıkla meydanları, caddeleri doldurdular. Eylemler akaryakıt fiyatlarının yüzde 23 artmasıyla başlamıştı; fakat hep söylendiği gibi bu “bardağı taşıran son damla” idi. O güne dek bardağı dolduran pek çok şey oldu. Bunların arasında Macron’un yönetim tarzı ve üslubu da vardı. Bu, Fransız hakkı için aynı zamanda bir “onur savaşı”ydı.

Kitlesel toplantılarda birlikte hazırladıkları **42 maddelik talepler listesinde, ekonomik olduğu kadar siyasi talepler de vardı.** Sadece “asgari” değil, “azami ücret”in de belirlenmesi talebi, “azami”nin ortalama ücreti aşmamasını istemeleri, en dikkat çekeniydi mesela. Çünkü bu, kapitalist sistemde asla karşılanamayacak, ancak sosyalizmde gerçekleşen bir talepti. Keza “büyükler büyük, küçükler küçük vergi ödesin” talepleri; “kadrolu çalışma hakkı” istemeleri; esnek ve güvencesiz çalışmaya karşı çıkmaları, doğrudan kapitalist sistemi hedefleyen taleplerdi ve azami kar için dizginsiz bir sömürü isteyen burjuvazi için kabus gibiydi.

Üstelik sadece burjuvaziyi değil, düzen partilerinden sarı sendikalara, reformist-uzlaşmacı tüm kesimleri korkuttular. “Halkı değil, zenginleri temsil ediyorlar” diyerek, bu kurumların eyleme katılmalarını, öne geçmelerini engellediler. Onların işbirlikçi tutumlarını teşhir ettiler; hiçbir hak almadan eylemleri sonlandırdıklarını söylediler ve saf dışı bıraktılar.

Sarı Yelekliler devrimci geleneklere, tarihlerine de sahip çıktılar. “1789, 1848 Devrimi, Paris Komünü... Bugün bir sonraki aşamaya geçmememiz için bir neden yok” diye yazıyordu pankartlarında. Ve tıpkı o yılların emekçileri gibi, yönetimin kalbine, saraya yöneldiler. Macron ise, onu kaçırmak için bekleyen helikoptere ve yüzlerce korumaya karşın sarayda korku içindeydi.

Talepleri, eylem biçimleri ve kararlılıklarıyla Sarı Yelekliler, sadece Fransa’yı değil, Avrupa’yı sarstı. Son on yıldaki halk ayaklanmalarının zirvesini oluşturdu. Kapitalizmin artık kitleler tarafından daha fazla sorgulandığını, böyle bir sistemde yaşamak istemediklerini ortaya koydu.

2000’li yıllar büyük kitle ayaklanmaları ile başladı ve bu ayaklanmalar giderek daha yaygın, talepler daha politik, kitleler daha kararlı, eylemler daha radikal hale geldi. **Arjantin’de işgal fabrikaları, Brezilya’da Topraksızlar hareketi, Hindistan’da çiftçiler, Şili’de öğrenciler, Yunanistan’da işçiler, Fransa’da “Sarı Yelekliler”... Dünyanın dört bir yanı eylemlerle çalkalandı.**

Eylemlerde önderlik boşluğu, ML bir partinin eksikliği kendisini gösteriyordu elbette. Ancak geçmişin deneyimleri, bu ayaklanmaların en büyük avantajıydı. Kitleler reformizmin de, “sosyalist” görünümlü liberalizmin de çare olmadığını gördü, yaşadı. **Yeni ayaklanmalar, bu birikimler üzerinden yükselecektir.**

Yediveren Yayınları İŞÇİ SINIFI BROŞÜRLERİ

Bir işçi sınıfı!
Geçimimizi işgücümüzü satarak sağlıyoruz.
Toplumsal bütün maddi varlıklarını
biz üretiriz. Bu sömürü düzenini
yenile bir edecek tek güç biziz!

Kapitalist sistem, işgücünü meta haline getirir.
İşçiler, her tür üretilen ve geçim aracıyla
yoksun bırakılmıştır. Üretmek ve geçim için,
kapitalistin yanında çalışmaktan
başka çaresi kalmamıştır.

İşçi sınıfının kurtuluşu, kendi işi olacaktır!
Kendisiyle birlikte tüm sömürülen, ezilen
kesimleri, yani insanlığı kurtaracaktır.
Bunun da tek yolu, kendi davası için
örgütlenmek ve mücadele etmektir!

İşçi sınıfının en etkili mücadele araçlarından
biri grev. İşçiler bu hakkı elde edebilmek
için yüzyıllar boyu mücadele etmiştir.
Bugün de işçiler, grev hakkını yine grev
yaparak elde etmekle karşı karşıyadır.

2023'ü kazanmak için...

BİRLEŞECEĞİZ, ÖRGÜTLENECEĞİZ SAVAŞACAĞIZ!

*Karşı koymazsak eğer
Tehlikededir günlük ekmeğimiz
Bacamızın tütmesi tehlikededir
Evimiz, aşımız, çocuğumuz,
Pencerede sakı, kitap sevgisi,
İnsan sevgisi tehlikededir
Gözlerini blüm bürüdü onların
Uyumak uyanmak tehlikededir
Tehlikededir çiçek koklamak
Bardakta su, ateşte yemek
Bahçede güneş tehlikededir*

Arif Damar